

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ**

**PHYSICAL EDUCATION AND
SPORTS TEACHING**

EĞİTSEL OYUNLARLA İŞLENEN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNİN ÖĞRENCİLERİN ÖZ-KAVRAM DÜZEYLERİNE ETKİSİ

¹Gülşen ÖZCAN, ²Serhat ÜSTÜNDAĞ

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği
Anabilim Dalı, Bolu

²Gölbaşı, Cemil Yıldırım Ortaokulu, Ankara

GİRİŞ: Oyun aynı zamanda insan gelişiminin hemen hemen her boyutunda önemli rol oynayan bir eğitim aracıdır (Topkaya, 2004). Oyunun ne olduğunu yorumlayan araştırmacılar, hesap, dikkat, raslantı ve beceriye dayanan (Seyrek ve Sun, 1997), kurallı ya da kuralsız gerçekleştirilen (Dönmez, 1992), çocukların kendilerini saran dünyayı keşfetmelerine, bireysel biçimlerde tepkide bulunmalarına olanak sağlayan (Kılıçoğlu 2006), çocuğun psiko-motor, psiko-sosyal, zihinsel ve duyuşsal yeteneklerini geliştirmesi yanında fizyolojik gelişimine de yardımcı olan (Canan, 1980; Hazar, 1997; Beyazıt, 2006; Kerkez 2006;) ve isteyerek gereksiz engellerin üstesinden gelmeyi öğreten (Ketcher 2005) hayati bir zevk olduğunu vurgulamaktadır. Çocukta hareket eğitiminin gerçekleştirildiği etkinliklerden biri de spordur. Spor bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini sağlayan, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren bir araçtır. Çocuğun spor yapmasındaki esas amaç; kardiyovasküler dayanıklılığı artırma, sinir-kas koordinasyonu, kuvveti, esnekliği geliştirmek olmalıdır. Bu özellikler, okul öncesi ve ilköğretim dönemi çocuklarda oyun şekilleri altında pedagojik yaklaşımla yapılan uygulamalarla kazandırılır (Mengütay 2006). Bu araştırma eğitimsel oyunlarla işlenen beden eğitimi dersinin öğrencilerin öz-kavram düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Literatürde bire bir araştırma konusuyla örtüşen çalışmalara ulaşılmamasının araştırmaya özgünlük kattığı düşünülmektedir. Diğer yandan beden eğitimi dersinin psikomotor gelişime hizmet etmesi yanında kişinin kendisine algısını da geliştiren öz kavram gibi istendik bir özelliğe olan etkisinin tartışılmasının alana katkı sağlanması beklenmektedir. Yöntem Bu araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu: Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ankara'da bir ortaokulda yansız olarak belirlenmiş sekizinci sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Söz konusu okulda iki tane sekizinci sınıf olduğu için random yolu ile deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Veri Toplama Aracı Araştırmada veri toplamak amacıyla Marsh (1992) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlaması Yıldız ve Fer (2008) tarafında yapılan Öz Kavram ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanma çalışmasında Ölçeğin yapı geçerliğini saptamak için yapılan faktör analizi, yedi faktörlü, 60 maddeli yapı ortaya koymuştur. Ölçeğin bütünü için hesaplanan iç tutarlık güvenilirlik katsayısı 0.95'tir. Bulgular, faktör maddelerinin iç tutarlık güvenirliliğinin 0.17 ile 0.65 arasında değişen madde-toplam korelasyon katsayısına sahip olduğunu göstermiştir. Verilerin Analizi: Verilerin analizinde öncelikle deney ve kontrol gruplarının öz-kavram puanları arasındaki farklılığı test etmek amacıyla bağımsız gruplar t test yapılmıştır. Ayrıca denek sayılarının her iki grupta az sayıda (Deney= 24 kişi, Kontrol= 24 kişi) olmasından dolayı grupların normal dağılıp dağılmadığını görebilmek için kolmogrov simirnov testi ve homogeneity testleri yapılmıştır. Yapılan ilk analizler gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığını $p>0.05$ ve grupların normal ve homojen dağıldığını ($p>0.05$) göstermiştir. Bu sonuçlar üzerine araştırma başlatılmış ve araştırma verilerinin ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasında, tek faktörde tekrarlı ölçümler için iki faktörlü anova modeli (2X2 split-plot deseni) kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2002) Bulgular ve

SONUÇ: Beden eğitimi dersinde kullanılan eğitimsel oyunlar yoluyla öz-kavram özelliğinin öğrencilerde geliştirmenin hedeflediği bu araştırmanın bulguları incelendiğinde öncelikle araştırmada kullanılan akademik olmayan öz-kavram ölçeğinin tüm alt boyutlarında araştırmaya katılan deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test puanlarında iyi düzeyde olduğu, son test puanlarında ise ebeveyn ilişkileri alt boyu hariç tüm alt boyutlarda deney grubu lehine puanlar arasında anlamlı bir fark oluştuğu görülmektedir.

SB23

**AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
ÖĞRENCİLERİ İLE ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ BEDEN
EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN DOPİNG BİLGİ
DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI**

¹Metin BAYRAM, ²Erdoğan TOZOĞLU, ¹Gökhan BAYRAKTAR, ²A.Vahit DOĞAR, ¹Serkan T. AKA

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ağrı

²Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Erzurum

GİRİŞ: Doping, "Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından yasaklanmış madde veya yöntemlerin sporcu tarafından bilinçli veya bilinçsiz olarak kullanımı" diye tanımlanabilir. Doping olayları, 1950 yılından itibaren hissedilir derecede artmıştır. 1950 Oslo Kış olimpiyat oyunları sırasında sürat patenlilerinin kabinlerinde birçok kırılmış ampul ve enjektör bulunmuştur. Doping, "Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından yasaklanmış madde veya yöntemlerin sporcu tarafından bilinçli veya bilinçsiz olarak kullanımı" diye tanımlanabilir. Doping olayları, 1950 yılından itibaren hissedilir derecede artmıştır. 1950 Oslo Kış olimpiyat oyunları sırasında sürat patenlilerinin kabinlerinde birçok kırılmış ampul ve enjektör bulunmuştur. 1952 Helsinki yaz ve Oslo kış, 1956 Melbourne yaz ve Cortina Ampezzo kış, 1960 Roma yaz ve 1972 Münih yaz olimpiyatlarında resmi kayıtlara geçmiş doping vakaları bulunmaktadır. 1960 Roma Yaz Olimpiyat oyunlarında, dopingin açık bir şekilde kullanıldığı belirtilmiştir. Diğer taraftan Hollanda da Spor Hekimliği ile ilgili federasyon, gerek profesyonel gerek amatör hemen hemen bütün bisiklet yarışmalarında dopingin yaygın bir şekilde kullanıldığını yayınlamıştır.

AMAÇ: Bu çalışmanın amacı Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin doping bilgi düzeylerinin saptanması amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM: Ağrı İbrahim Çeçen üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 200 öğrenciye Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören 334 Öğrenciye uygulanmış olup toplamda 534 anket değerlendirmeye alınmıştır. Doping bilgi düzeylerinin belirlenmesi için, toplam 32 sorudan oluşan anketin kapsam geçerliliği, anlaşılabilirliği ve güvenilirliği 2006-2007 eğitim öğretim yılında coşkun sargın tarafından yapılmış olup, cronbach alpha güvenilirlik kat sayısı 0,92 olarak saptanmıştır. ($0,80 < x < 1,00$) ise veri toplama aracı yüksek derecede güvenilir. Anketten elde edilen bilgiler SPSS 16.0 paket programında frekans, yüzde değerleri alınmıştır. araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı ve bağımsız değişkenler ile doping kullanımıyla ilgili görüşler arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan ki kare testi analiz sonuçları sunulmaktadır.

SONUÇ ve TARTIŞMA: Ülkemizde son zamanlarda doping olaylarının sık sık çıktığı görülmektedir. Bazı sporcularımızın farkına varmadan doping kullandığı söylenmektedir. Yapılan çalışmalar da doping bilgi düzeylerinin az olduğunu gösterdiğinden dolayı sporcularımızın böyle hatalar yapabileceği gerçeğini ortaya koymaktadır. çalışmada Ağrı İbrahim Çeçen üniversitesi beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri ile Atatürk üniversitesi eğitim fakültesi beden Eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencileriyle yapmış olduğumuz bu çalışmada doping bilgi düzeyleri ile ilgili olumlu cevaplar verilmesine rağmen çoğu öğrencinin dopingin insan performansı üzerinde olumsuz etkiler yarattığını ve haksız bir kazanç olduğunu bilmemekte bu sebepten dolayı antrenörler, öğretim görevlileri ve idarecilerin doping hakkında fazla bilgi sahibi olmadıklarını tespit edilmiştir. Özellikle antrenörlerin konu hakkında bilgilendirilerek sporculara kullanılmaması gereken ilaçlar hakkında doğru bilgi vermeleri sağlanmalıdır. Dolayısıyla beden eğitimi ve spor bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ve milli sporcularında doping bilgi düzeylerinin yeterli olmayışı sporun gelişmesini olumsuz etkileyebileceği söylenebilir. Doping konulu derslerin artması yada doping konulu seminerlerin düzenlenmesi gerekmektedir

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN MESLEKİ ÖZ YETERLİLİK VE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİ BELİRLEMEDEKİ ROLÜ

¹Müge KARAMEHMETOĞLU, ²Hülya AŞÇI

¹Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Spor Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul

²Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul

AMAÇ: Bu araştırmanın amacı; beden eğitimi öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeylerinin, mesleki öz yeterliliklerini ve kişilerarası problem çözme becerilerini yordayıp yordadığını incelemektir. Ayrıca, mesleki kıdeme ve cinsiyete göre problem çözme, mesleki yeterlilik ve duygusal zeka düzeyindeki farklarda araştırmada test edilmiştir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Çalışmanın örneklemini İstanbul ilinden olasılıksız örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş 114 kadın ($X_{yaş} = 31.66 \pm 7.57$), 116 erkek ($X_{yaş} = 32.92 \pm 7.87$), toplam 230 ($X_{yaş} = 32.27 \pm 7.73$) beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur. Katılımcılara Kişisel Bilgi Formu, Schutte Duygusal Zeka Ölçeği, Öğretmen Öz Yeterlilik Ölçeği ve Kişilerarası Problem Çözme Envanteri uygulanmıştır. Katılımcıların cinsiyet ve mesleki kıdemlerine göre duygusal zekâ, mesleki öz yeterlilik ve problem çözme becerilerinde fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır. Duygusal zekânın mesleki yeterlik ve problem çözme becerisini belirlemedeki rolünü test etmek amacıyla ise Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır.

BULGULAR: Yapılan analizler sonucunda mesleki kıdeme göre beden eğitimi öğretmenlerinin duygusal zekâ, mesleki öz yeterlik ve kişilerarası problem çözme becerilerinde anlamlı fark bulunamamıştır. Öte yandan, cinsiyete göre; mesleki öz yeterliliğin öğretim stratejilerini kullanmaya yönelik öz yeterlilik alt boyutunda ve kişilerarası problem çözme becerisinin probleme olumsuz yaklaşma ve kendine güvensizlik alt boyutlarında anlamlı fark bulunurken, cinsiyete göre öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinde fark bulunamamıştır. Hiyerarşik regresyon analiz sonuçları duygusal zeka düzeyinin mesleki öz yeterliliğin öğrenci katılımına yönelik, öğretim stratejilerini kullanmaya yönelik ve sınıf yönetimine yönelik öz yeterlilik alt boyutlarının yordayıcısı olduğunu ve bu değişkenlerle duygusal zeka arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra, duygusal zeka düzeyi kişilerarası problem çözme becerisinin ısrarcı-sebatkar problem çözme ve yapıcı problem çözme alt boyutları ile pozitif yönde; sorumluluk almama, kendine güvensizlik ve probleme olumsuz yaklaşma alt boyutlarını ile negatif yönde ilişki olduğu bulunmuştur.

SONUÇ: Araştırma sonucunda; beden eğitimi öğretmenlerinin duygusal zeka düzeyi artarken, kendilerinde algıladıkları mesleki öz yeterlilik algılarının ve kişilerarası problem çözme becerilerinin de arttığı tespit edilmiştir. Duygusal zekanın artışıyla birlikte öğretmen, derse yüksek düzeyde öğrenci katılımı sağlayabilmekte, çeşitli öğretim stratejilerini eğitim öğretime uyarlayabilmekte, sınıf yönetiminde daha etkili olmaktadır ve kendini mesleki açıdan daha yeterli görebilmektedir. Bunun yanı sıra, yine duygusal zeka yükseldikçe öğretmenin, problem çözümüne olumlu katkı sağlayan probleme yapıcı yaklaşma davranışı artış gösterirken, problemin çözümünü engelleyen probleme olumsuz yaklaşma, sorumluluk almama ve kendine güvensiz davranış biçimi azalmaktadır.

SB82

RİTİMSEL YETENEK İLE SPORTİF YETENEK VE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

¹M. Fatih BİLİCİ, ¹Ömer KAYNAR, ²M.Zahit KAHRAMAN, ³Ömer Faruk BİLİCİ, ⁴Ersin ASLAN

¹Muş Alparslan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Muş

²Bitlis Eren Üniversitesi, Tatvan Meslek Yüksek Okulu, Bitlis

³Van Spor Lisesi, Van

⁴Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Van

GİRİŞ ve AMAÇ: Ritimsel yetenek, insan yaşantısında hayati öneme sahip bir denge unsurudur. İnsanoğlunun bir anlamda yaşam kaynağı olan kalp atışları bireylerin ana ritmini oluşturur. Bireyin nefes alıp vermesi, yürüyüşü ve konuşması gibi hareketlerde bir ritim vardır. Bu nedenle ritmi doğuştan hissetme yeteneğine sahip olduğu düşünülebilir. Bireylerde var olan ritim yeteneğinin eğitilmesi ve geliştirilmesi mümkün olmakla beraber, özellikle çocukluk çağında bireyin psikolojik açıdan sağlıklı olması, sosyalleşmesi ve hemen her alanda devinşsel becerilerini üst düzeylere kadar geliştirebilmesi bakımından önemli konulardandır. Fakat ritim yeteneğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar sadece müzik eğitiminin içerisinde sınırlı kalmamalıdır. Bu bağlamda spor alanında da bu tür çalışmaların olması gerekmektedir. Bu nedenle Spor Lisesi sınavına giren aday öğrencilerin ritimsel yetenekleri ile sportif yetenek ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırma grubu, yaş ortalamaları 14.45 ± 0.54 olan, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Van Spor Lisesi yetenek sınavlarına giren adaylar oluşturmaktadır. Araştırma sınava giren 232 erkek, 78 kadın olmak üzere toplam 310 aday öğrencinin verileri alınarak yapılmıştır. Ölçümler Van Spor Lisesi Kapalı Spor Salonunda yapıldı. Deneklerin temel sportif becerilerinin ölçülmesi için 8 istasyondan oluşan bir parkur uygulandı. Sürat özelliklerinin ölçülmesi için 30 m koşu testi uygulandı. Kuvvet özelliklerinin ölçülmesi için durarak uzun atlama testi uygulandı. Adayların ritimsel yeteneklerin belirlenmesi için müziksel algılama ölçeği kullanıldı. Öğrencilerin akademik başarıları TEOG sınav sonuçlarına göre değerlendirildi. Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS istatistik programı kullanılarak yapıldı. Verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde tanımlayıcı istatistik ve $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (Anova) ile Tukey HSD kullanılmıştır.

SONUÇ: Spor Lisesi sınavına giren öğrencilerde yüksek ve orta ritim yeteneğine sahip olan gruplar arasında beceri, sürat ve akademik başarı düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Fakat bu iki grup arasında kuvvet testinde anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yüksek ve düşük ritim yeteneğine sahip olan grup arasında beceri, sürat, kuvvet ve akademik başarıları arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Orta ve düşük ritim yeteneğine sahip olan grup arasında beceri, sürat ve kuvvet özellikleri açısından anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p>0,05$). Fakat akademik başarı açısından anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

TARTIŞMA: Spor Lisesi sınavına giren öğrencilerde yüksek, orta ve düşük ritim yeteneğine sahip grupların beceri, sürat, kuvvet ve akademik başarıları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu bağlamda ritimsel yeteneğin sportif yetenek ve akademik başarı üzerinde olumlu bir etki yarattığı düşünülebilir.

FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARI İLE ZEKA OYUNLARININ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİKKAT VE GÖRSEL ALGI DÜZEYLERİNE ETKİSİ

¹Meryem ALTUN, ²Muhsin HAZAR

¹Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Niğde

²Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara

AMAÇ: Araştırmanın amacı; fiziksel etkinlik kartları ile zeka oyunlarının ilkökul öğrencilerinin dikkat ve görsel algı düzeylerine etkisini incelemektir. Gereç ve Yöntem:Kırşehir ilinde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Hüsnü Mehmet Özyeğin İlkokulunda öğrenim gören, 8 yaş grubu (2. sınıf) öğrencileri ile yapılan deneysel bir çalışmadır. Ön test-son test kontrol gruplu deneysel desenin kullanıldığı araştırmanın evrenini; ilkökul ikinci sınıf (8 yaş), örneklemini ise; Kırşehir H.M.Ö. İlkokulunda okuyan, amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen, fiziksel etkinlik grubu (n=32), zeka oyunları grubu (n=32), hem fiziksel etkinlik hem de zeka oyunları grubu (n=32) ve kontrol grubu (n=32) olmak üzere toplam 128 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama; 12 hafta boyunca haftada iki gün günde 2 saat süre ile yapılmıştır. Veriler, "Bourdon Dikkat Testi (Harf Formu)" ve "Frostig Gelişimsel Görsel Algı Testi" ile toplanmıştır. Fiziksel etkinlikler okul bahçesinde araştırmacı tarafından, zeka oyunları ise Aloha Mental Aritmetik Merkezinin zeka oyunları odasında bu alanda uzman kişiler eşliğinde uygulanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenlerini dikkat ve görsel algı düzeyi, bağımsız değişkenlerini de fiziksel etkinlik kartları ve zeka oyunları oluşturmaktadır. Böylece bağımlı değişkenler ile bağımsız değişkenler arasında ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22 programı ile incelenmiştir. Veri analizlerinde öncelikle veri setinin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Elde edilen çarpıklık ve basıklık katsayıları parametrik testlerin kullanılabilir olduğunu göstermiştir. Verilerin analizinde grup değişkenlerine göre ön testlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Grup içindeki ölçümler arasındaki farkları incelemek için ilişkili örneklem t testi gruplar arasında karşılaştırma yapmak için tek yönlü varyans analizi ve gruplar arasındaki farkın yönünü tespit etmek için de post-hoc analizi olarak Tukey HSD analizi kullanılmıştır.

SONUÇ: Araştırmanın bulgularına göre; dikkat ve algı düzeyleri açısından cinsiyete göre farklılık bulunmamaktadır. Görsel algı ve dikkat ön test puanlarında gruplara göre anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edildi. Elde edilen bulgular, deneysel işlem öncesinde tüm grupların görsel algı ve dikkat düzeylerinin birbirinden farklılaşmadığını göstermektedir. Deney gruplarından elde edilen dikkat ve görsel algı ön test ve son test puanları, son test puanları lehine anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir. Kontrol grubunun dikkat ve görsel algı ön-son test puanlarının karşılaştırılması amacıyla uygulanan analiz sonuçlarında, anlamlı sonuç bulunmamaktadır. Görsel algı ve dikkati geliştirmek üzere üç deney grubunda farklı yöntemler ile çalışma yapılmış ve kontrol grubunda herhangi bir işlem uygulanmamıştır. Bu dört grubun görsel algı ve dikkat gelişimi üzerinde hangi yöntemin daha etkili olduğunun belirlenmesi için, grupların son test puanları karşılaştırılmıştır.

TARTIŞMA: Sonuç olarak, görsel algı ve dikkat son test puanları üzerinde yapılan analiz sonuçlarına göre tüm deney grupları, görsel algıyı ve dikkati geliştirmede kontrol grubuna kıyasla anlamlı derecede yüksek fark ortaya koymaktadır. Bu sonuç zeka oyunlarının, fiziksel etkinliklerin, hem zeka oyunları hem de fiziksel etkinliklerin birlikte uygulanmasının görsel algıyı ve dikkati geliştirmede etkili olduğunu göstermektedir. Kontrol grubunda ise ön ve son test puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Gruplara uygulanan deneysel yöntemlerden görsel algı gelişimini artırmada en etkili yöntemin zeka oyunlarının ve fiziksel etkinliklerin birlikte uygulanması yönteminin olduğu tespit edilmiştir.

SB146

BURSA İLİNDE ÖĞRENİM GÖREN ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Fatih KIRTAŞ, Nimet Haşıl KORKMAZ

Uludağ Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Bursa

GİRİŞ ve AMAÇ: Bu araştırma, Bursa ili Anadolu Liselerinde eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma örneklemini 2016-2017 yılları arasında Anadolu liselerinde eğitim gören lise 9.10.11. ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya rastgele örneklem yolu ile seçilen 69'u 9.sınıf, 135'i . 10.sınıf, 127'si, 11.sınıf ve 106'sı 12.sınıf öğrencisi toplam 470 öğrenci katılmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM: Öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen, 12'si olumlu 12'si olumsuz olmak üzere toplam 24 maddeden oluşan Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23 istatistik programında değerlendirilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve sporcu lisansı sınıf seviyeleri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Sporcu lisansına sahip 9. Ve 10. Sınıf Öğrencilerinin tutum puanları diğer sınıflara göre daha yüksek bulunmuştur. Cinsiyetin, sporcu lisansı ve tutum üzerinde ki etkisine baktığımızda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç olarak yapılan araştırmaya göre, Anadolu lisesi düzeyinde eğitim gören öğrencilerin sınıf seviyeleri yükseldikçe tutum puanlarında düşüş görülmüştür. Buna sebep olarak da üniversiteye giriş sınavları gösterilebilir.

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI

¹Kurtuluş ÖZLÜ, ²Resul ÇEKİN

¹Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Çorum

²Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Amasya

Öğretmen yetiştirme programları üzerindeki yeterlilik tartışmaları devam ederken 2010 yılından itibaren tekrar uygulanmaya başlanan pedagojik formasyon eğitimi ile verilen öğretmenlik hakkı bu tartışmaların artmasına neden olmuştur. Çünkü öğretmenlik mesleğinde, alan bilgisinin yanı sıra mesleğe yönelik tutum önemli bir yere sahiptir. Öğretmenin sahip olduğu mesleğini sevme, mesleğe ilgi duyma, kendini sürekli yeniliklere açık tutma gibi nitelikleri mesleki başarısını arttırmada önemli bir etkidir. Kariyer hedefi olarak öğretmenliği seçmemiş veya ilgili bölümlere yerleşmemiş ancak daha sonra çeşitli nedenler ile pedagojik formasyon eğitimi alarak öğretmen olmak isteyen bireylerin mesleğe yönelik tutumları merak edilen bir durumdur. Bu nedenle bu çalışmada beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi öğretmen adayları ile pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışmanın evrenini 2015-2016 akademik yılında Amasya ve Hitit Üniversitelerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler ile pedagojik formasyon alan beden eğitimi öğretmen adayları oluşturmaktadır. Örnekleme ise Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden 144, Hitit Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden 66 ve bu üniversitelerden pedagojik formasyon alan 84 olmak üzere toplam 294 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu ve Çetin tarafından 2003 yılında geliştirilen ve 35 maddeden oluşan Likert tipi "Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Güvenirlilik katsayısı (Cronbach's α) 0.95'dir. Ölçek sevgi, değer ve tutum alt boyutlarından oluşmaktadır. Çalışmanın sonuçlarına göre beden eğitimi öğretmen adayları öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının kararsız seviyede olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumlarının öğrenim gördükleri program türü, yaş, sınıf düzeyi ve akademik başarı düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığa neden olmadığı gözlenirken cinsiyet değişkeninin ölçeğin uyum alt boyutunda anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının %53.06'sı (156) öğretmenlerinden etkilenerek mesleği tercih ettiklerini belirtirken, %17.69'u (52) öğretmenlik mesleğini sevdiğileri için tercih ettiklerini belirtmiştir.

SB172

İLKÖĞRETİM OKULLARI 2. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ (DÜZCE ÖRNEĞİ)

¹Muharrem KILÇIK, ²Ömer SİVRİKAYA

¹Osman Kuyumcu İmam Hatip Lisesi, Düzce

²Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü, Düzce

GİRİŞ ve AMAÇ: Öğrenciler diğer derslere göstermiş oldukları olumlu ya da olumsuz tepkiyi Beden Eğitimi ve Spor Dersine karşıda gösterebilirler. Kız ve erkek öğrencilerin sportif etkinliklere takınacağı pozitif tutum Beden Eğitimi ve Spor Dersinde yansiyarak dersin kazanımlarını amacına uygun bir biçimde verilmesini sağlayıp dersin kısa ve uzun sürede elde edilmesi gereken hedefine daha kısa sürede ulaşmasını sağlar ya da öğrencinin ilereki yıllarda bedensel faaliyetlere gönüllü iştiraklerine zemin hazırlayabilir (Silverman and Scrabis, 2004). Bunun aksine, spor faaliyetlerine yönelik tutumları negatif olan öğrenciler Beden Eğitimi ve Spor Dersinde performansını düşürebilir, ders etkinliklerine katılmak istemeyebilir, dersi önemsiz görebilir ve ders esnasında birçok problem oluşturabilir. Bu araştırmanın amacı; Düzce ili İlköğretim Okulları 2. Kademe öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmamızın evrenini Düzce ilindeki İlköğretim Okulları 2. Kademe öğrenim gören 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerin tümü, örneklemini ise 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Düzce şehir merkezinde sekiz ve Yığılca ilçesi şehir merkezinde iki olmak üzere toplam 10 okulda öğrenim gören İlköğretim Okulları 2. Kademe 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören toplam 394 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için; Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen "Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği" (BESTÖ) kullanılmıştır. Düzce şehir merkezin de sekiz ve Yığılca ilçesi şehir merkezinde iki olmak üzere toplam 10 İlköğretim Okulları 2. Kademe öğrenim görmekte olan 190 kız ve 204 erkek öğrencilerin katılımıyla toplam 394, 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencisine uygulanması sonucu, ölçeğin Cronbach Alpha Güvenirlik katsayısı 0.93, sınıfıçı korelasyon katsayısı 0.85, ölçüt geçerliliği katsayısı 0.83 olarak hesaplanmıştır. Likert tipi 5'li dereceleme ölçeği uygulanmıştır. 24 maddelik ölçeğin 12'si olumlu 12'si olumsuz maddeden oluşmaktadır. Verilerin analizinde SPSS (20) istatistik programından yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ alınmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Yapılan çalışma sonuçlarına göre birinci alt problemimiz " İlköğretim Okulları 2. Kademe öğrencilerin sınıf dağılımlarına göre Beden Eğitimi ve Spor Dersine olan tutumları " incelendiğinde; öğrencilerde sınıfa göre dağılımlarına bakıldığında tablo 1' de öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine karşı tutumları, öğrencilerin okuduğu sınıfa bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir, One-Way Anova sonucuna göre $F(3, 390) = 3.627$, $P < 0.05$. Okuduğu Sınıfa Göre tablo 1.a daki " Scheffe Testi " karşılaştırma sonuçlarına bakıldığında 6 ve 7. sınıfta okuyanlar ($P = 0.015$) arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır ($P < 0.05$) . Düzce ilinde İlköğretim Okulları 2. Kademe okuyan 204'ü erkek, 190'ı kız toplam 394 katılımcının vermiş olduğu cevaplar ve cevaplardan elde edilen bulgular neticesinde İlköğretim Okulları 2. Kademe öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine yönelik tutumları pozitif niteliktedir. İlköğretim Okulları 2. Kademe öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf dağılımlarına göre, ailenin gelir düzeylerine göre, ailelerinin spor yapmalarına izin vermesine göre ve ailesinde spor yapanın olmasına göre Beden Eğitimi ve Spor Dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak tabii bir değişiklik bulunmuştur.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINDA YER ALAN HAREKET EĞİTİMİ KAZANIMLARI AÇISINDAN ÖĞRETMEN VE ANAOKULLARININ YETERLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

²Fehmi ÇALIK, ¹İsmail ÇELİK

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı

²Sakarya Üniversitesi, Sakarya

Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Hareket Eğitimi Kazanımları Açısından Öğretmen ve Anaokullarının Yeterliliğinin İncelenmesi

GİRİŞ ve AMAÇ: Hareket eğitimi okul öncesi eğitim kademesinde önemli bir yere sahip olan ve tüm gelişim alanlarını destekleyen bir eğitimidir. Fakat bu denli önemli olmasına rağmen hareket eğitiminin okul öncesi eğitim programında yer alma durumu ve öğretmenlerin ve okulların da bu eğitimi verebilecek niteliğe sahip olma yeterliliği ortaya konulması gereken bir durum olarak araştırmamızın amacını teşkil etmektedir. Gereç ve Yöntem Araştırma nitel bir araştırma olup Ağrı ili merkez ilçede yer alan 10 anaokulunda görev yapan 38 öğretmene uygulanmıştır. Veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin % 79'u hareket eğitimi verilmesi noktasında kendisini yetersiz bulduğunu ifade etmiştir. Ayrıca katılımcıların % 90'ı okulların malzeme ve tesis açısından da yetersiz olduklarını belirtmişlerdir.

SONUÇ ve TARTIŞMA: Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin hareket eğitimi verme noktasında yetersiz olmalarının sebebi olarak lisans eğitimi esnasında bu eğitimi verebilmek için yeterli sayıda ders almadıklarını göstermişlerdir. Araştırma sonuçları hareket eğitimi noktasında beden eğitimi ve spor öğretmenliği mezunu öğretmenlerin okul öncesi eğitim kurumlarında görev almasının bu sorunu çözme noktasında uygulanabilir bir tedbir olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hareket Eğitimi, Okul Öncesi, Beden Eğitimi ve Spor

SB202

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)

¹Nevzat TEZER, ¹Fatih ÖZGÜL

¹Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sivas

GİRİŞ ve AMAÇ: Bu çalışmanın amacı Sivas merkezde görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel aktivite düzeylerinin sosyo-demografik değişkenlerine göre incelenmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmada merkez ilçede görev yapan ve basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenen 50 beden eğitimi öğretmenine, Craig ve ark. (2003) tarafından geliştirilen ve Karaca ve Turnagöl (2007) tarafından geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılan Uluslararası Fiziksel Aktivite Değerlendirme Anketi Kısa Formu (IPAQ) uygulanmıştır.

SONUÇ ve TARTIŞMA: Elde edilen veriler SPSS(ver. 23.00) programı ile analiz edilmiştir. İstatiksel yöntem olarak ANOVA, t testi ve tuckey testleri kullanılmış ve anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Sonuç olarak yaş guruplarına ve cinsiyete göre bireylerin fiziksel aktivite durumları incelendiğinde farklılık önemsiz bulunmuştur. Medeni durumları karşılaştırıldığında ise bekar beden eğitimi öğretmenlerinin evli olanlara göre daha aktif olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Öğretmeni, Fiziksel Aktivite; İnaktif, Minimal Aktif, Çok Aktif

PURPOSE: The purpose of this study, Physical activity levels of Physical Education teachers working in Sivas center are examined according to their socio-demographic variables.

MATERIAL and METHOD: In the study, the International Physical Activity Evaluation Questionare (IPAQ) short form was applied to the 50 physical education teachers working in the central district and determined by simple random sampling method. The IPAQ developed by Craig et al. (2003) and Karaca and Turnagol (2007) done the validity and reliability studies.

RESULT: The obtained data were analyzed by SPSS (ver.23.00) program. ANOVA, t and tuckey tests were used as statistical methods and significance level was taken as .05. As a result, when the physical activity status of the individuals is examined according to age groups and sex, the difference is not significant. When marital status is compared, it is seen that single physical education teachers are more active than married ones.

Keywords: Inactive, Minimal Active, Very Active, Physical Education Teacher, Physical Acitivity

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPORTMENLİK DÜZEYLERİ İLE DİN DERSLERİNDEKİ BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

²Yakup KOÇ, ¹Ahmet Alper Tunça KARABUDAK

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara

²Erzincan Üniversitesi Eğitimi Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi, Erzincan

GİRİŞ ve AMAÇ: Fanatizmin sürekli artış gösterdiği günümüzde sportmenliğin önemi bir kat daha artmıştır. Sportmenlik okullarda beden eğitimi dersi müfredatında yer almaktadır. Ancak spor sahalarındaki sonuçlara bakıldığında öğrencilerin davranışlarına istenilen düzeyde yansımaya düşünülmemektedir. Bu anlamda sportmenliğe olumlu katkı yapabilecek unsurların bilinmesi önemlidir. Öğrenciler sportmenliğin temel amacı olan spor ahlakını geliştirmede diğer derslerden de faydalanabilirler. Ders içerikleri incelendiğinde Din kültürü ve ahlak bilgisi ve diğer seçmeli din derslerinin içeriği sportmenlik düşüncesini destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin sportmenlik düzeyleri ile din dersleri başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Erzincan il merkezindeki devlet okullarına devam eden toplam 609 öğrenci (311 kız, 298 erkek) oluşturmuştur. Araştırma öncesi gerekli izinler alınmıştır. Araştırmada Koç (2013), tarafından ortaokul öğrencileri için geliştirilen Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı Ölçeği (BEDSDÖ)", kişisel bilgileri belirlemeye yönelik form ve e-okul sistemi kullanılarak elde edilen din dersleri ortalamaları kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği test edilmiştir. Öğrencilerin sportmenlik ölçeğinden aldıkları puanlar okul türüne (düz, imam hatip), sınıf seviyesine (6, 7, 8), cinsiyetlerine ve en çok ilgilendikleri spor türüne (topla oynanan takım sporları, bedensel temas olmayan sporlar) göre incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sportmenlik değerleriyle, din dersleri ortalamaları arasındaki ilişkiye (Pearson) bakılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22 ve LISREL 8.7 programları kullanılmıştır. Sonuç:Veriler ışığında beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının öğrencilerin okul türüne (düz ortaokul lehine), sınıf seviyesine (7. sınıflar lehine), cinsiyetlerine (kızlar lehine) ve ilgilendikleri spor türüne (bedensel temas olmayan sporlar lehine) göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarıyla (negatif hareketlerden kaçınma boyutu ve toplam sportmenlik) din dersleri ortalamaları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur.

TARTIŞMA: Disiplinlerarası öğretim yaklaşımıyla sportmenlik uygulamalarını destekleyen etkinliklere Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde yer verilmesinin faydalı olabileceği anlaşılmıştır. Diğer taraftan İmam Hatip Ortaokullarında sportmenlik değerleri düz ortaokullarından düşük çıkmıştır. İmam Hatip Ortaokullarında beden eğitimi ve spor ders saatlerinin bir saat olmasının öğrencilerin spor kültürü almasını sınırlandırdığı görüşü ön plana çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi dersi, sportmenlik davranışı, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi, spor türü

SB211

EĞİTSEL OYUNLARLA İŞLENEN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNİN ÖĞRENCİLERİN ÖZ-KAVRAM DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

¹Gülşen ÖZCAN, ²Serhat ÜSTÜNDAĞ

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, Bolu

²Gölbaşı, Cemil Yıldırım Ortaokulu, Ankara

GİRİŞ: Oyun aynı zamanda insan gelişiminin hemen hemen her boyutunda önemli rol oynayan bir eğitim aracıdır (Topkaya, 2004). Oyunun ne olduğunu yorumlayan araştırmacılar, hesap, dikkat, raslantı ve beceriye dayanan (Seyrek ve Sun, 1997), kurallı ya da kuralsız gerçekleştirilen (Dönmez, 1992), çocukların kendilerini saran dünyayı keşfetmelerine, bireysel biçimlerde tepkide bulunmalarına olanak sağlayan (Kılıçoğlu 2006), çocuğun psiko-motor, psiko-sosyal, zihinsel ve duyuşsal yeteneklerini geliştirmesi yanında fizyolojik gelişimine de yardımcı olan (Canan, 1980; Hazar, 1997; Beyazıt, 2006; Kerkez 2006;) ve isteyerek gereksiz engellerin üstesinden gelmeyi öğreten (Ketcher 2005) hayati bir zevk olduğunu vurgulamaktadır. Çocukta hareket eğitiminin gerçekleştirildiği etkinliklerden biri de spordur. Spor bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini sağlayan, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren bir araçtır. Çocuğun spor yapmasındaki esas amaç; kardiyovasküler dayanıklılığı artırma, sinir-kas koordinasyonu, kuvveti, esnekliği geliştirmek olmalıdır. Bu özellikler, okul öncesi ve ilköğretim dönemi çocuklarda oyun şekilleri altında pedagojik yaklaşımla yapılan uygulamalarla kazandırılır (Mengütay 2006). Bu araştırma eğitimsel oyunlarla işlenen beden eğitimi dersinin öğrencilerin öz-kavram düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Literatürde bire bir araştırma konusuyla örtüşen çalışmalara ulaşılmamasının araştırmaya özgünlük kattığı düşünülmektedir. Diğer yandan beden eğitimi dersinin psikomotor gelişime hizmet etmesi yanında kişinin kendisine algısını da geliştiren öz kavram gibi istendik bir özelliğe olan etkisinin tartışılmasının alana katkı sağlanması beklenmektedir. Yöntem Bu araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu: Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ankara'da bir ortaokulda yansız olarak belirlenmiş sekizinci sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Söz konusu okulda iki tane sekizinci sınıf olduğu için random yolu ile deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Veri Toplama Aracı Araştırmada veri toplamak amacıyla Marsh (1992) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlanması Yıldız ve Fer (2008) tarafında yapılan Öz Kavram ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanma çalışmasında Ölçeğin yapı geçerliğini saptamak için yapılan faktör analizi, yedi faktörlü, 60 maddeli yapı ortaya koymuştur. Ölçeğin bütünü için hesaplanan iç tutarlık güvenilirlik katsayısı 0.95'tir. Bulgular, faktör maddelerinin iç tutarlık güvenilirliğinin 0.17 ile 0.65 arasında değişen madde-toplam korelasyon katsayısına sahip olduğunu göstermiştir. Verilerin Analizi: Verilerin analizinde öncelikle deney ve kontrol gruplarının öz-kavram puanları arasındaki farklılığı test etmek amacıyla bağımsız gruplar t test yapılmıştır. Ayrıca denek sayılarının her iki grupta az sayıda (Deney= 24 kişi, Kontrol= 24 kişi) olmasından dolayı grupların normal dağılıp dağılmadığını görebilmek için kolmogrov simirnov testi ve homogeneity testleri yapılmıştır. Yapılan ilk analizler gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığını $p>0.05$ ve grupların normal ve homojen dağıldığını ($p>0.05$) göstermiştir. Bu sonuçlar üzerine araştırma başlatılmış ve araştırma verilerinin ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasında, tek faktörde tekrarlı ölçümler için iki faktörlü anova modeli (2X2 split-plot deseni) kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2002)

BULGULAR ve SONUÇ: Beden eğitimi dersinde kullanılan eğitimsel oyunlar yoluyla öz-kavram özelliğinin öğrencilerde geliştirmenin hedeflendiği bu araştırmanın bulguları incelendiğinde öncelikle araştırmada kullanılan akademik olmayan öz-kavram ölçeğinin tüm alt boyutlarında araştırmaya katılan deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test puanlarında iyi düzeyde olduğu, son test puanlarında ise ebeveyn ilişkileri alt boyu hariç tüm alt boyutlarda deney grubu lehine puanlar arasında anlamlı bir fark oluştuğu görülmektedir.

LİSELERDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN DEMOKRATİK DAVRANIŞLARININ ÖĞRENCİ ALGILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

¹Gülşen ÖZCAN, ²Kübranur KAZAN, ¹Doğancan YALÇIN, ³Mücahit Gazi DEMİR

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği
Bölümü, Bolu

²Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Bolu

³ABÜ, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Bolu

GİRİŞ: Demokratik eğitimin hedefleriyle ilgili olarak birçok araştırmacı çeşitli vurgularda bulunmuştur. Bireysel ve toplumsal sorumlulukları geliştirme, birlikte çalışma alışkanlığı kazanma, problem çözme ve eleştirel düşünme, sorgulama, kararlara katılma, öz yeterlik, öz kontrol, özsayı sahibi olma, empati kurabilme, başkalarının yaşantısına ve fikirlerine saygılı olma, başkalarının dini yaşantılarına, eş seçimlerine, cinsiyet seçimine saygılı olma gibi özellikler bunlar arasındadır (Beane, 2005; Mosher et al., 1994; Barber, 1998). Demokratik sınıf ortamı oluşturmayla ilgili araştırmalarda liselerde görev yapan öğretmenlerin demokratik davranışlarını sorgulayan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu araştırmayla alandaki bu eksikliğe katkı sağlanması beklenmektedir.

YÖNTEM: Bu araştırma durum tespitine dayalı betimsel tarama modelinde bir çalışmadır. Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama (survey) araştırması bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalardır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2009). Evren ve Örneklem: Bu araştırmanın evrenini 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde Bolu ili merkez ilçede, beş farklı türde öğretim veren 18 lisede öğrenim gören toplam 546 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde Bolu ili merkez ilçede beş farklı türdeki liselerde öğrenim gören son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Verilerin Toplanması: Bu araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Özcan (2016) tarafından geliştirilen Demokratik Öğretmen Davranışı Ölçeği kullanılmıştır. yapılan Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda nihai ölçekte 17 madde kalmıştır. DÖD ölçeği katılım, program ve ilişkiler olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. ölçeğin Crombah Alfa Katsayısı, katılım boyutunda, .85, program boyutunda, .78, ve ilişkiler boyutunda .85, toplamda ise .68'dir. Ölçek dörtlü likert tipinde bir ölçektir. Ölçekte 12 madde olumlu, 5 madde olumsuzdur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 17 en yüksek puan 68'dir. Ölçekten alınan puanların yüksekliği öğrencilerin öğretmenlerini yüksek düzeyde demokratik davranışlar içinde algıladıkları anlamına gelmektedir. Verilerin Çözümlemesi: Çalışmada elde edilen veriler SPSS programı yardımıyla çözümlenmiştir. Verilerin çözümünde betimsel istatistik tekniklerinden yüzde, frekans, ortalama, standart sapma değerleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağıldığını gösteren Kolmogrov simirnov test sonucuna göre Alt problemlerin çözümlenmesinde bağımsız gruplar "t" testi ve tek yönlü varyans analizi testleri kullanılmıştır.

SONUÇ: Elde edilen bulgulara göre, araştırmanın en önemli sonucu tüm alt problemlerde öğrenci ortalamalarında demokratiklik açısından öğrencilerin öğretmenlerinin çoğunu demokratik olarak algıladığı yönündedir. Araştırmanın diğer sonuçları ise şöyledir. Demokratik öğretmen davranışı ölçeğinin program alt boyutunda ve toplam değerlendirmesinde kız öğrenciler erkek öğrencilere göre öğretmenlerini daha demokratik olarak görmektedirler. Öğrencilerin akademik ortalamalarına göre öğretmenlerini demokratik davranışları açısından değerlendirilmesinde 50-59 arası ortalamaya sahip öğrencilerin 60-69 arası ortalamaya sahip öğrencilere göre ölçeğin program alt boyutunda öğretmenlerini daha demokratik davranışlar içinde algıladıkları görülmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri lise türüne göre öğretmenlerinin demokratik davranışlarının değerlendirilmesi ölçeğinin program boyutunda sosyal bilimler lisesi lehine ilişkiler boyutunda ise fen lisesi lehine anlamlı fark oluşturmaktadır.

SB218

OKUL SPORLARI YAPAN VE YAPMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIK VE ÖZ-YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

¹Levent CEYLAN, ²Tülay CEYLAN, ³Mehmet ÇEBİ, ¹Levent CEYLAN, ³Bade YAMAK, ³Murat ELİÖZ

¹Ondokuzmayıs Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Samsun

²Ondokuzmayıs Üniversitesi, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, Samsun

³Ondokuzmayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Samsun

GİRİŞ ve AMAÇ: Öğrenciler okulu, az bir çabayla geçtikleri, sıkıcı ve nota dayalı sistem olarak görmektedirler. Öğrencilerin sınıf ilerledikçe motivasyonlarında hızlı düşüşler yaşadıkları araştırmalar sonucunda saptanmıştır. Okul bağlılık düzeyi yüksek öğrencilerin, okulu bırakmaları, devamsızlık yapmaları ya da davranış problemleri göstermeleri daha azdır. Ergen sağlığı üzerinde yapılan çalışma sonuçları, birçok ergen risk davranışının (duygusal sıkıntı, intihara eğilimli olma, madde kullanımı ve erken seks) öğrencinin okulla zayıf ilişkisi olmasından kaynaklandığını göstermektedir. Ayrıca öz-yeterlik algısı yüksek olan öğrencilerin, bir işi başarmak için büyük çaba gösterdikleri, olumsuzluklarla karşılaştıklarında kolayca başa çıkabildikleri, ısrarlı ve sabırlı oldukları, bu nedenle öz-yeterlik algısının eğitimde üzerinde durulması gereken önemli özelliklerden olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda araştırmamızın amacı, okul sporları yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin okula bağlılık ve öz-yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasını yapmaktır.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmaya 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Samsun ilindeki liselerde okul sporları yapan ve yapmayan 9. 10. 11. ve 12. sınıflardan toplam 650 erkek ve kız öğrenci katılmıştır. Araştırmada yer alan öğrencilere Arastaman'ın "Okula Bağlılık Ölçeği (OBÖ)", Jarrusselam ve Shwarzer'ın "Genel Öz-Yeterlik Ölçeği (GÖYÖ)" ve araştırmacılar tarafında geliştirilen "Kişisel Bilgi Anketi" uygulanmıştır. Veriler; betimsel istatistik yöntemler, t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova), Tukey çoklu karşılaştırma ve Pearson Correlation testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Çalışmada, GÖYÖ ve OBÖ güvenilirliğine bakıldığında güvenilir olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda "GÖYÖ" ve "OBÖ'de" erkek ve kız öğrenciler karşılaştırıldığında cinsiyete göre anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. GÖYÖ'de sınıflara göre karşılaştırdığımızda 9. 10. 11. ve 12. sınıflar arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. OBÖ'de sınıflara göre karşılaştırdığımızda 9. sınıflarla 10. sınıflar arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmış ancak diğer sınıflar arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Öz-yeterlik ve Okula Bağlılık arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu ve deneklerin Öz-yeterliliği arttıkça Okula Bağlılıkları arttığı tespit edilmiştir. Okul takımında olma durumuna göre öğrencilerin GÖYÖ'ye bakıldığında, hiç spor yapmayan öğrencilerle 1-2 yıl ve 3-4 yıl arasında spor yapanlar karşılaştırıldığında aralarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. 1-2 yıl spor yapanlarla diğer grupları karşılaştırdığımızda, hiç spor yapmayanlar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiş ancak 3-4 yıl arasında spor yapanlarla anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. 3-4 yıl spor yapanlarla diğer grupları karşılaştırdığımızda, hiç spor yapmayanlar arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmış, ancak 1-2 yıl spor yapanlar arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Okul takımında olma durumuna göre öğrencilerin Okula Bağlılığına bakıldığında gruplar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Literatüre bakıldığında: Bozkurt'un okul sporlarında yer alan öğrencilerin öz-yeterliliklerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada: Erkek ve kız sporcuların öz-yeterlilik puanları incelendiğinde benzer değerler elde ettikleri ve iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. Arastaman'ın lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin çalışmasında kızların okul bağlılık düzeyleri erkeklere göre daha yüksek olduğu ifade etmiştir. Genel bağlamda kızların ders dışı sosyal faaliyetlere katılma oranları erkeklere göre daha yüksektir ve bu durum kızların okula bağlılık düzeyini de artırmaktadır. Aynı şekilde Peterson da kızların erkeklerden daha önce ergenliğe ulaştıklarından, farklı sosyalleşme süreçlerinden geçmekte olduklarını ve erkeklere göre okula daha kolay uyum sağlayıp bağlandıklarını belirtmektedir. Sonuç olarak, Okul takımında yer alan öğrencilerin Genel Öz-yeterliliği hiç spor yapmayanlar göre daha yüksek çıkmış ancak, her iki grubun Okula Bağlılığına bakıldığında da gruplar arasında herhangi bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSLERİNDE AKRAN ÖĞRETİMİ İLE YÜRÜTÜLEN FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARI UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

¹Kadir ATLI, ²Dilşad MİRZEOĞLU, ³Oya ERKUT

¹MEB, Org. Eşref Bitlis Ortaokulu, Bitlis

²Sakarya Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sakarya

³Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul

GİRİŞ ve AMAÇ: Beden eğitimi ve spor derslerinde model temelli öğretimin kullanılması ülkemiz için yeni uygulamalardandır. Bununla beraber, ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı ve onunla birlikte öğretmenlere yol gösterici olarak sunulan Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK) 2013-2014 öğretim yılında ülkemizde uygulanmaya başlanmıştır. Bu nedenle öğretmenlere yardımcı materyal olarak hazırlanan FEK'lere ve beden eğitimi derslerinde kullanılan modellerden biri olan akran öğretim modeli hakkında çeşitli görüşlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı ortaokul beden eğitimi ve spor derslerinde akran öğretim modeli ile yürütülen fiziksel etkinlik kartları (FEK) uygulamalarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerini incelemektir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmada nitel ve nicel araştırma modellerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem ve yakınsayan desen kullanılmıştır. Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde İstanbul İli Bahçelievler İlçesi'nde bulunan bir ortaokulda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada 6. sınıflar arasından 6-G şubesi yansız atama ile seçilmiş ve bu şubede 8 hafta boyunca beden eğitimi ve spor dersi FEK'ler kullanılarak akran öğretim modeli ile işlenmiştir. Bu dersler her hafta 80 dakika boyunca videoya kaydedilmiştir. Araştırmada çalışma konusu ile ilgili öğrenen ve öğreten öğrenci görüşlerini belirlemek için odak grup görüşmesi, günlükler ve öğrenci görüş formları; beden eğitimi ve spor öğretmenin görüşlerini belirlemek için ise yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada öğrenen ve öğreten öğrenci görüş formlarından elde edilen nicel verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistiklerden yüzde ve frekans; öğreten, öğrenen öğrenciler ve öğretmen ile yapılan görüşme ve günlükler aracılığı ile elde edilen nitel veriler için ise içerik analizi yapılmıştır.

BULGULAR: Öğreten ve öğrenen öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan akran öğretim modeli ile ilgili görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun derslerde, "kendilerine olan güvende artma olduğunu, bu modelin uygulanmasının hoşlarına gittiğini, uygulamaların liderlik özelliklerini, iletişim becerilerini ve sorumluluk duygularını geliştirdiğini belirttikleri" tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğu bu uygulamanın kendilerine öğretmenlik deneyimi yaşattığını belirtirken, böyle bir uygulamaya tekrar katılmak istediklerini de ifade etmişlerdir. Beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan FEK'ler hakkında öğreten ve öğrenen öğrenci görüşleri incelendiğinde ise, öğrencilerin büyük çoğunluğu "FEK ile ders işlemeyi eğlenceli bulduklarını, derslerden zevk aldıklarını, derslere katılımlarının arttığını, FEK'lerin kendileri için anlaşılır ve kolaylıkla uygulanabilir olduğunu" belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler kartları eğitici ve geliştirici olarak nitelendirirken, kartların derslerde tekrar kullanılması için olumlu görüş bildirmişlerdir. Çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni, "FEK'lerin öğretmen ve öğrenciler için açık ve anlaşılır olduğunu, kartların öğrencilerin düzeyine göre tasarlandığını, öğrenen ve öğreten öğrenci gruplarının kartları rahat uygulayabildiğini, kartların derslere katılımı ve derslerdeki materyal kullanımını arttırdığını, uygulama esnasında tüm öğrencilerin eğlendiğini ve kurallara uyduklarını" ifade etmiştir. Bununla beraber, beden eğitimi ve spor öğretmeni, akran öğretimi modeli ile ilgili olarak da, "öğrencilerin sosyalleşmelerini, birbiriyle iletişim kurmalarını, rahat çalışma ortamında bulunmalarını sağladığı, öğrencilerin kendine olan güvenlerini, sorumluluk bilincini, anlatma ve dinleme becerilerini geliştirdiği ve öğrencilerin psikomotor becerileri daha hızlı kazanmalarına yardımcı olduğu" yönünde görüş belirtmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Çalışmada elde edilen tüm bulgular birlikte değerlendirildiğinde, ortaokul beden eğitimi ve spor dersleri için FEK'lerin öğretmen ve öğrenciler için yol gösterici uygun yardımcı araçlar olduğu ve akran öğretim modelinin iyi desenlendiği takdirde ortaokul öğrencileri için uygun bir öğretim modeli olduğu sonucuna varılabilir. Anahtar Kelimeler: Akran Öğretim Modeli, Fiziksel Etkinlik Kartları, Beden Eğitimi ve Spor Dersi, Ortaokul

BEDEN EĞİTİMİ İLE DİĞER BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINA YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ

¹Rahmi YILDIZ, ²Fatih ÖZGÜL

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara

²Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sivas

GİRİŞ ve AMAÇ: Bu araştırmanın amacı Sivas merkezde görev yapan eğitimcilerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmada merkeze bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerden Tabakalı örnekleme yöntemine göre belirlenen 304 öğretmene, (54 Beden Eğitimi Öğretmeni, 30 Matematik Öğretmeni, 28 İngilizce Öğretmeni, 26 DKAB Öğretmeni, 23 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, 23 Türkçe Öğretmeni, 20 Sosyal bilgiler Öğretmeni, 20 Fen Bilgisi Öğretmeni, 15 Rehberlik Öğretmeni, 12 Tarih Öğretmeni, 12 Bilgisayar ve Bilişim Öğretmeni, 18 Biyoloji, Fizik, Kimya Öğretmeni, 5 Coğrafya Öğretmeni, 5 Müzik Öğretmeni, 10 Resim ve Görsel sanatlar Öğretmeni, 3 Teknoloji Tasarım Öğretmenine) Öztürk (2011) tarafından geliştirilen 8 alt boyut ve 29 maddeden oluşan ve Cronbach Alpha değeri. 86 olan Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Ölçeği yüz yüze görüşerek uygulanmıştır.

SONUÇ: Verilerin analizinde SPSS (ver.22,0) programı kullanılmış, bağımsız gruplarda iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi, Varyans analizi Tukey testi uygulanmış ve anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelimleri cinsiyetlere göre karşılaştırıldığında bireylerin toplam puanları arasındaki farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0.05$). Yaş gruplarına göre, eğitim araştırmalarına yönelimlerine göre toplam puanlar karşılaştırıldığında da, gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0.05$). Branşlara göre karşılaştırıldığında bireylerin eğitim araştırmalarına yönelik toplam puanları arasındaki farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0.05$).

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi öğretmeni, eğitim araştırmaları, öğretmen, tutum

PURPOSE: The aim of this study is to investigate the attitudes of educators who work at the city center of Sivas, to the educational researches. Material and Method: Attitude scale intended for educational research developed by Öztürk (2011), that is consist of 8 sub dimensions and 29 items, whose value of Cronbach Alpha is .86 was applied to the 304 teachers (54 Physical Education Teachers , 30 Maths Teachers, 28 English Teachers , 26 Religious Culture and Ethics Teachers , 23 Turkish Language and Literature Teachers, 23 Turkish Teachers, 20 Social Science Teachers, 20 Science Teachers , 15 Counselling Teachers, 12 History Teachers, 12 Computer and Information Technology Teachers , 18 Biology, Physics, Chemistry Teachers, 5 Geography Teachers, 5 Music Teachers , 10 Art and Visual Arts Teachers, 3 Technology and Design Teachers) who was determined by the Stratified Sampling Method, from the teachers who work at the schools that are bounded to the city center by contacting face to face.

RESULT: In the analysis of the data, the SPSS (ver 22.0) was used, with the independent samples t test, one way ANOVA and tuckey tests were applied and the meaningfulness level was defined as .05. As a result of the research, when teachers' directions to the educational researches are compared according to the genders, the difference between the total points of individuals were founded significant ($p < 0.05$). When individuals' total points intended to directions of educational researches compared according to the age groups, the difference between groups was found significant ($p < 0.05$). When compared according to the branches, the difference between the individuals' total points intended to educational researches were found not significant ($p > 0.05$).

Keywords: Physical education teacher, educational research, teacher, attitude

SB233

LİSE BEDEN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ KAZANIMLARININ GERÇEKLEŞME DÜZEYİNE İLİŞKİN MEZUNLARIN GÖRÜŞLERİ

¹Zekai PEHLİVAN, ²Cenk TEMEL, ³Murat KANGALGİL

¹Mersin Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mersin

²İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya

³Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sivas

GİRİŞ ve AMAÇ: Öğretim programları tamamlandığında çıktılarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde uygulanmakta olan lise beden eğitimi dersi öğretim programı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2009 yılında yenilenmiştir. Yenilenen öğretim programı söz konusu tarihten itibaren okullarda kademeli olarak uygulamaya alınmış ve mezunlar vermiştir. Öğretim programının kazanımlarının gerçekleşme düzeylerinin incelenmesi program geliştirme çalışmaları açısından önemlidir. Bu nedenle, bu araştırmanın genel amacı; lise beden eğitimi dersi öğretim programının çıktılarına ilişkin kazanımların gerçekleşme düzeyine ilişkin lise mezunlarının görüşlerini belirlemektir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırma betimsel modelde tarama türünde bir araştırmadır. Araştırmaya üç üniversitenin (Mersin: 418; %37.4, İnönü=378; %33.8, Cumhuriyet= 322, %28.8) birinci sınıfında okuyan ve liseden mezun olduktan sonra eğitimine en fazla iki yıl ara vermiş ve farklı bölümlerde okuyan toplam 1118 (Erkek %33.0, Kadın % 67.0) öğrenci katılmıştır. Katılanların yaş ortalaması $X= 19.66$, $Ss= 1.25$ 'dir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen "Lise Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı Değerlendirme Anketi" ile toplanmıştır. Anket formunda yer alan maddeler lise beden eğitimi dersi öğretim programı temel beceriler, değerler, genel ve özel hareket bilgi ve becerileri, kişisel gelişim, spor kültürü ve olimpizm temel öğrenme alanlarını kapsayan kazanımları esas alınarak hazırlanmıştır. Ankete cevaplar "Evet", "Kısmen" ve "Hayır" biçiminde verilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerle birlikte t testi istatistik teknikleri kullanılmıştır.

SONUÇLAR: Yapılan analizler sonucunda; katılanların % 59.9'u Lise Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Temel Beceriler alanına ilişkin "İletişim kurma becerisi" kazanımının en yüksek oranla gerçekleştiği, en düşük düzeyde ise % 37.0 oranıyla "Bilgi teknolojilerini kullanma becerisi" kazanımının gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Öğretim programının Değerler alanında ise "Dayanışma içinde olma" kazanımının % 72.3 oranıyla gerçekleştiğini, en düşük düzeyde ise % 55.6 oranıyla "Estetik anlayış" kazanımının gerçekleştiğini katılımcılar belirtmişlerdir. Genel Hareket Bilgi ve Becerileri temel alanında en yüksek oranla % 50.9 oranıyla "Genel ısınma ve soğuma hareketlerini alışkanlık haline getirme", en düşük olarak % 40.4 oranıyla da "Oyun ve drama yoluyla kendini ifade etme yeteneklerini geliştirme" kazanımın gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Katılanların en yüksek düzeyde % 61.7 oranıyla Özel Hareket Bilgi ve Becerileri temel alanında "Her hangi bir spor etkinliğinde araçları amacına uygun ve doğru kullanma" becerisinin gerçekleştiğini, "Her hangi bir spor dalına özgü ısınma hareketlerini alışkanlık hâline getirme" kazanımının ise % 38.8 oranıyla en düşük düzeyde kazanıldığı ifade edilmiştir. Kişisel Gelişim alanında ise en yüksek düzeyde % 56.1 oranıyla "Kendine uygun olan serbest zaman etkinliklerine değer vererek katılma" kazanımı olurken, en düşük düzeyde %34.6 oranıyla "Fiziksel gelişimi hakkında bilgi almak için periyodik testlere katılma" kazanımı olmuştur. Spor Kültürü ve Olimpizm alanında katılanların % 47.2'si "Spor organizasyonlarına katılarak bağlı olduğu grubu/takımı en iyi şekilde temsil etme" ve "Güncel spor olaylarını değerlendirme" kazanımlarının gerçekleştiğini belirtirken, katılanların % 34.5'i en düşük düzeyde "Olimpizm felsefesini kavrama" kazanımının gerçekleştiğini belirtmişlerdir.

TARTIŞMA: Araştırma sonuçları dikkate alındığında; lise beden eğitimi dersi öğretim programı kazanımlarının genelde orta ve bazı kazanımların ise düşük düzeyde gerçekleşmiş olduğu belirlenmiştir. Öğretim programlarında belirlenen kazanımların yüksek düzeyde gerçekleşmesi beklendiğinden, söz konusu kazanımların yeniden gözden geçirilmesi ve nedenlerinin araştırılması gerektiği söylenebilir

SPOR LİSESİ VE GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKLU ZEKÂ PROFİLLERİNİN İNCELENMESİ

¹Rahmi YILDIZ, ¹Oğuzhan ÇALI, ²Murat KANGALGİL

¹Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sivas

²Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sivas

GİRİŞ: İlk zekâ testleri geliştirildikten yaklaşık 80 yıl sonra Howard Gardner, insan zekâsını sınırlı olarak ele alan zekâ testlerini sorgulamış ve en az sekiz zekânın varlığını savunarak çoklu zekâ kuramını ortaya atmış (Doğanay, Tok, 2008; Taşpınar, 2015), daha sonra dokuzuncu olarak varoluşçu zekâ eklenmiştir (Saracaloğlu, Küçüköğlü, 2015). Bu zekâ türleri; Sözel zekâ, Mantıksal zekâ, Bedensel zekâ, Müziksel zekâ, Görsel zekâ, Kişilerarası zekâ, İçsel zekâ, Doğacı zekâ ve Varoluşçu zekâdır. Çoklu zekâ kuramı her bireyin diğerinden farklı olduğunu vurgular, herkes farklı nedenlerle, farklı yollarla ve hızlarda öğrenir. Bu nedenle öğretim sürecinde öğretmenlerin bu durumu dikkate alması eğitim öğretim sürecini önemli şekilde etkileyebilecektir. Ülkemizde gençlerimizin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişimlerini sağlamaları için, farklı türde ortaöğretim kurumları açılmıştır. Bunlardan bazıları spor liseleri, ve güzel sanatlar liseleridir. Bu okullar, öğrencilerin beden eğitimi ve spor alanında ve güzel sanatlar alanında temel bilgi ve beceri kazanmaları için ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini, özel yetenek gerektiren ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını, alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetiştirilmelerini sağlamak amacıyla açılmıştır (MEB, 2010).

AMAÇ: Spor ve Güzel Sanatlar liselerinde öğrenim gören öğrencilerin çoklu zekâ alanları ile ilgili profillerinin ortaya çıkarılması ve varsa farkın ortaya koyularak bu liselerde görev yapan öğretmenlerin öğrencilerini daha iyi tanımalarına ve planlamalarını da buna göre yapmalarına yardımcı olmaktır.

METOT: Araştırma, Sivas ilinde spor lisesi (139 kişi) ve güzel sanatlar lisesinde (135 kişi) öğrenim gören toplam 274 öğrenciyle yapılmıştır. McClellan ve Conti (2008) tarafından geliştirilen ve Babacan (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan çoklu zekâ ölçeğinden yararlanılmıştır. Ölçek, Gardner'ın ele almış olduğu dokuz zekâ alanını kapsayan 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, öğrencilerin hangi zekâ alanında baskın olduklarını saptama amacıyla her maddenin bir zekâ alanını temsil ettiği, sıralamaya dayalı ve dokuz alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin zeka alanlarına göre cronbach alpha iç tutarlık katsayıları .73 ile .86 arasında değişmektedir.

SONUÇ: Araştırmaya katılan öğrencilerin 108'i kız, 166'sı erkektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %85,4'ünün annesi ev hanımı, %23,7'sinin babası işçidir. Annelerin %39'u ilkökul mezunu, babaların %35,4'ü ortaokul, yine %35,4'ü lise mezunudur. Ailelerin %46'sının aylık geliri 1300-2000 TL aralığındadır. Araştırmada öğrencilerin çoklu zekâ alanları karşılaştırıldığında Bedensel zekâ, Varoluşçu zekâ, İçsel zekâ ve Mantıksal zekâ, alanlarında farkın spor lisesi öğrencileri lehine anlamlı olduğu ($p<0.05$); Müziksel zekâ, Sözel zekâ ve Görsel zekâ alanlarında farkın güzel sanatlar lisesi öğrencileri lehine anlamlı olduğu ($p<0.05$); Kişilerarası zekâ ve Doğacı zekâ alanlarında ise farkın anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

TARTIŞMA: Çoklu zekâ alanında ilgili çalışmalar incelendiğinde; Güllü ve Tekin (2009)'in araştırmasında spor lisesi öğrencilerin sadece bedensel zekâlarının genel lise öğrencilerinkinden daha iyi olduğu bulunmuştur. Oral'ın (2001) çalışmasında Yabancı Dil ile Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin sözel zeka alanlarının, Matematik ve Fen Bilimi bölümü öğrencilerinin mantıksal zeka alanlarının yüksek çıktığı vurgulanmaktadır. Gardner (1993)'a göre bireylerin baskın zekâ alanları yani yetenekleri ile meslek seçimleri arasında doğrudan bir ilişki olduğundan bahsedilebilmektedir. Dolayısı ile çoklu zekâ kuramının bireylerin yetenekleri ve meslek seçimleri ilişkisi açısından düşünülmesinin ve değerlendirilmesinin doğru olacağı söylenebilir.

SB331

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖZEL YETENEK SINAVINA KATILAN ADAYLARIN ÖĞRENME BİÇEMLERİ VE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

¹Tolga ESKİ, ²İlyas GÖRGÜT

¹Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kastamonu

²Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya

AMAÇ: Bu araştırma ile Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu özel yetenek sınavına katılan adayların öğrenme biçimleri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır.

METOT: Örneklem grubu özel yetenek sınavına başvuran 57 kadın 209 erkek toplam 266 adaydan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde 69 kişinin 15-18 yaş grubunda, 135 kişinin 19-22 yaş grubunda ve 62 kişinin ise 23 yaş ve üzeri grubunda yer aldığı görülmektedir. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Şimsek (2002) tarafından geliştirilen “BİG 16 Öğrenme Biçimleri Envanteri” ile Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen ve Türkçe’ye uyarlaması Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan “Problem Çözme Envanteri” kullanılmıştır. Araştırmada verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri Shapiro-Wilk Testi ile sınanmış öğrenme biçimleri alt boyut puanlarının normal dağılım gösterdikleri, problem çözme alt boyut puanlarının ise normal dağılım göstermedikleri görülmüştür. Bu nedenle öğrenme biçimleri ve değişkenler için Anova, problem çözme alt boyutları ve değişkenler için ise Kruskal Wallis varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca iki ölçek arasındaki ilişki için Spearman Korelasyon Analizi yapılmıştır.

BULGULAR: Bedensel öğrenme ile değerlendirici yaklaşım arasında zayıf, düşünen yaklaşım ve kaçınan yaklaşım ile orta, kendine güvenli yaklaşım ve planlı yaklaşım ile yüksek düzeyde bir ilişki görülmektedir. İşitsel öğrenme ile kaçınan yaklaşım ve planlı yaklaşım arasında zayıf, düşünen, değerlendirici ve kendine güvenli yaklaşım ile orta düzeyde bir ilişki mevcuttur. Yine görsel öğrenme ile değerlendirici ve planlı yaklaşım arasında zayıf, düşünen, kaçınan ve kendine güvenli yaklaşım arasında orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir.

SONUÇ: Beden eğitimi ve spor yüksekokulu özel yetenek sınavına katılan adayların öğrenme biçimleri ile problem çözme becerileri arasında olumlu ve orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, özel yetenek, öğrenme biçimi, problem çözme

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE OKUYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ALAN EĞİTİMİNDE ORYANTİRİNG TEMELLİ OYUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Fatih BEKTAŞ, Sabiha KAYA, Semiha KAYA, Burak KURAL

KTÜ BESYO, Trabzon

Özet Araştırmanın problemini “Eğitim Fakültesinde Okuyan öğretmen adaylarının Oryantiring temelli oyunlarına ilişkin görüşleri ve alan eğitiminde Oryantiring oyunlarını hazırlayabilme becerileri nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır. Araştırma, KTÜ FEF’si seçmeli Doğa Sporları (Oryantiring) dersini alan üçüncü sınıf öğretmen adaylarıyla yapılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının Oryantiring de oynanan sınıf, salon, okul ve travers oyunlarına ilişkin görüşleri açık uçlu sorular kullanılarak toplanmıştır. Oryantiring bir kavramın birden farklı bakış açılarıyla görülebileceği, ifade edilebileceği ve somutlaştırma esaslarını içerebilmektedir. Oryantiring oynayanların oynadığı mekânları ve çalışılan kavramları üç boyutlu görülebileceği kazandırabilme becerisine sahip olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Oryantiring de kendilerine model olarak oynatılan sınıf, salon, okul ve travers oyunlarını kendi alan eğitimine uyarlama konusunda kendilerini ne kadar yeterli hissettikleri, açık uçlu sorulardan elde edilen veriler yardımıyla belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan “durum çalışması” kullanılmıştır.

Araştırmada öğretmen adaylarının alan eğitiminde Oryantiring oyunlarının kullanılmasına ilişkin olumlu görüşlerinin olduğu; ayrıca hazırlamış oldukları oyunların nitelikli ve eğitici olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının Oryantiring temelli, alana dayalı oyunları hazırlarken zorlandıkları görülürken, hazırlamış oldukları oyunların da stratejik olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oryantiring, öğretmen adayı, oyun

SB370

GYMNASTICS ON THE PRIMARY AND SECONDARY SCHOOL CURRICULUMS AS AN INTEGRAL PART OF PHYSICAL EDUCATION

Fadil MAMUTI

University Of Tetova, Faculty Of Physical Education, Tetova, Macedonia

INTRODUCTION. Gymnastics as an integral part of Physical Education (PE) curriculum has big role and importance to the development of pupils. In the past the PE subject was has been represented by 70 hours per year with 2 hours per week. But last few years it is represented as an obligatory subject with 3 hours per week and 108 hours per year. In the curriculums of Primary School (PS) gymnastics is represented with 12-22 hours or 13%-22% per year and in the Secondary School (SS) with 12 hours or 13%. The research purpose was the role and importance of gymnastics in PS and SS (6th-9th and 10th-13th) education in Macedonia. In this research was used the analytical Method of work. Curriculums in both levels of education were analyzed.

RESULTS and DISCUSSIONS: With the analysis of the PS and SS curriculums, were observed omissions, which present concerns for successful implementation of the gymnastics. Topics of gymnastics in both levels of education are almost similar, and they are mainly dealing only with some apparatus and basic exercises in acrobatics, balance beam, horizontal bar, rings, and vault. During the drafting and implementation of the curriculums, teacher have the right to change topics depending on: climatic conditions, group of students, if any of objects or base materials is missing, if the class cannot be developed in practice, as well as for students with disabilities. Except topics that are not coordinated within a year and in the years, there are also other issues that present conjecture in the curriculum. Based on the results obtained we recommend that curriculums of PE should be prepared and controlled by the competent body of the Ministry of Education (ME). The number of hours to be identical for all curriculums. Gymnastics exercises to be correctly named. To be used more gymnastics apparatus. Gymnastics topics to have logical ranking based on the ages of children and the exercise workload. More importance to be given to the acrobatics exercises, because they represent basis of all gymnastics apparatus and other sports. For successful implementation of gymnastics, conditions in sports halls need to be improved. The ME should organize teacher training seminars for the implementation and innovation of curriculums. The whole process to be controlled by the competent body of the ME.

CONCLUSION. If the above mentioned issues will be improved than the objective of this research will be completed, and it will justify the role and importance of gymnastics in PS and SS education. This way gymnastics will become more familiar for students. Otherwise, gymnastics will remain only one of the subjects which will justify the existence of the PE curriculums and not its purpose.

Keywords: gymnastics, primary school, secondary school, curriculum

İLKÖĞRETİM 6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNDE TAKTİKSEL OYUN YAKLAŞIMININ PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ

Mümine SOYTÜRK, Şaduman BİRSEN, Hatice ÇAMLIYER,

Celal Bayar Üniversitesi Besyo, Manisa

GİRİŞ ve AMAÇ: Çağdaş toplumda doğru ve işe yarayabilecek bilgiye ulaşabilen, toplumsal olaylara karşı duyarlı, kendi sorunların üstesinden gelebilen, problem çözme becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmek, ancak eğitim ve öğretimle gerçekleştirilebilir. Eğitim ve öğretimin gerçekleştiği yer olan okul ise hayatın ta kendisidir. Burada yetişen çocuklar ve gençler yaparak ve yaşayarak öğrenirler, gelişirler, hayata hazırlanırlar ve hayata atılırlar. Bireylere gelecekte karşılaşılabilecekleri problemlerin üstesinden gelebilecek becerileri kazandırmak eğitimin öncelikli hedefidir. Öğrencilere bu becerileri kazandırmak problem çözmenin, eğitimin merkezinde olmasıyla mümkün olabileceği düşünülmektedir. Problem çözme, çocuğun birey olarak gelişmesini hızlandırır, yeteneklerinin, kendine saygı ve kendine güven duygularının gelişmesini çabuklaştırır. Bu sebeple çocuk kendi yararı bakımından, problem çözme faaliyetlerine tam anlamıyla katılmak için bütün çabasını sarf etmesi konusunda teşvik edilmelidir. Problem çözmenin yararlarını incelediğimizde; sorun çözme bireyi planlı çalışmaya alıştırmak, bireyin sorunlara karşı bilimsel bir yaklaşımla bakmasını ve araştırma inceleme ve bilgi toplama alışkanlığı kazandırır. Öğrencilerin analiz, sentez, değerlendirme, tümdengelim, tümevarım gibi üst seviye zihinsel süreçleri geliştirir. Öğrencinin problem çözme yeteneğinin geliştirilmesi ve kendi benliğini ifade edebilmesi için de yeni yollar ve yaratıcı çözümler aramasına yardım etmede öğrenme ortamı için hareket eğitiminden yararlanılır. Hareket ve spor eğitimi öğrencilerin bilişsel, duygusal, fiziksel, sosyal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasına katkıda bulunur. Öğrencilerin sportif bir oyuna etkin olarak katılmaları, oyun içinde gerekli kararları kendileri almaları bu becerilerin gelişiminin sağlanmasında önemlidir. İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinde basketbola yönelik taktiksel oyun yaklaşımının problem çözme becerilerine etkisini incelemek çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Gereç ve Yöntem: Araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneysel desende tasarlanmıştır. Örneklemini amaçlı örnekleme tekniği ile 60 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin problem çözme becerilerinin ölçülmesinde Serin O. ve Serin B. N. (2010) tarafından geliştirilen, 24 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Çocuklar için Problem Çözme envanteri 1. hafta ön test olarak uygulanmış, ön test çalışması sonuçlarına göre en düşük, orta ve en yüksek puan alan öğrencilerden eşit dağılımla deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Deney grubuna sekiz hafta süre ile taktiksel oyun yaklaşımıyla ilgili uygulamalı eğitim verilmiştir. Uygulamalı eğitim ders dışında haftada iki gün, günde seksen dakika araştırmacı tarafından verilmiştir. Kontrol grubuna uygulama eğitimi verilmemiştir. Uygulama eğitimi bittiğinde deney ve kontrol gruplarına son test yapılmıştır.

SONUÇLAR: Araştırmada uygulama grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin son test problem çözme beceri puanları karşılaştırıldığında ($p=0,014$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Uygulama grubu öğrencilerinin ön test-son test problem çözme beceri puanları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test problem çözme beceri puanları karşılaştırıldığında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Uygulama grubu öğrencilerinin cinsiyete göre hem ön test, hem son test problem çözme beceri puanları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyete göre hem ön test, hem son test problem çözme beceri puanları karşılaştırıldığında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Tartışma: TOYA'ya dayalı eğitim, uygulama grubu öğrencilerinin problem çözme beceri puan ortalamalarını istatistiksel olarak arttırmıştır. Uygulama grubu öğrencilerin problem çözme becerilerinde olumlu gelişim olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun uygulama grubuna ders dışında TOYA'ya uygun basketbol beceri uygulanmasından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Taktiksel oyun yaklaşımı, problem çözme becerisi

Bu çalışma Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmenliği ABD Yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

SB421

FARKLI BÖLÜMLERDE OKUYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

¹Yunus Emre YARAYAN, ²Erhan ŞAHİN

¹Siirt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Siirt

²Siirt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Spor Yöneticiliği Bölümü, Siirt

ÖZET: Spor, bireyin hem bedensel hem de zihinsel yönden sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını düzenleyen, mental ve motorik özelliklerini belirli seviyeye yükselten, biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur. Bu araştırmanın amacı, İdari ve İktisadi Bilimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi'nde okuyan üniversite öğrencilerinin cinsiyet, anne ve baba eğitim düzeyi, spora katılım durumu ve aile gelir durumu değişkenleri açısından spora yönelik tutumlarını belirlemektir. Araştırmaya 2016-2017 eğitim öğretim yılında Siirt Üniversitesi'nde İdari ve İktisadi Bilimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi ve İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören 274'ü erkek (%44,4) 343'ü kadın (%55,6) olmak üzere toplam 617 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından kişisel bilgi formu oluşturulmuş ve ölçüm aracı olarak Koçak (2014) tarafından geliştirilen "Spora Yönelik Tutum Ölçeği", kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğe verilen yanıtların iç tutarlılığı Cronbach alpha (α) ile incelenmiş ve katsayı .93 olarak bulunmuştur. Yapılan tüm değerlendirmelerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak dikkate alınmıştır. Ölçeğe ait toplam puan dağılımı için çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında dağılımın normal olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre spora yönelik tutumlarında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla verilere T-Testi ve ANOVA testi uygulanmıştır. ANOVA testi sonuçları dikkate alınarak, ihtiyaç duyulduğunda Post-Hoc (Scheffe) testi kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 22 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Araştırma sonucunda bu bölümlerde okuyan öğrencilerin spora yönelik tutum düzeylerinin genel olarak "yüksek" düzeyde olduğu belirlenmiştir. Konuya ilişkin literatür incelendiğinde Türkiye'de spora yönelik tutum çalışmalarının çok az sayıda olduğu görülmüştür. Bu nedenle ülkemizin farklı coğrafyalarında spora yönelik tutumun belirlenmesi açısından bu tür çalışmaların önem arz ettiği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Tutum, Öğrenci

SB435

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PEDAGOJİK FORMASYON KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI: KARŞILAŞTIRMALI DURUM ÇALIŞMASI

Gönül Tekkurşun DEMİR, Halil İbrahim CİCİOĞLU, Ekrem Levent İLHAN

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Ankara

2010 yılında YÖK genel kurulu tarafından alınan bir kararla, tezsiz yüksek lisans programları kaldırılarak yerine pedagojik formasyon eğitimi yürürlüğe konmuştur. “Pedagojik Formasyon” eğitimi, öğretmen olabilmek için sahip olunması gereken bir eğitimidir. Bu bağlamda öğretmen adayları, ciddi ücretler karşılığında YÖK’ün izin verdiği üniversitelerin açtığı Pedagojik Formasyon kurslarına katılarak, öğretmenlik meslek davranışları kazanmaktadır. Çeşitli branşlarda öğretmen ihtiyacının bulunduğundan öğretmen yetiştiren kurumların dışında kalan çeşitli fakülte ve akademilerden mezun olanlardan öğretmenlik yapmak isteyenlerin pedagojik formasyon programlarına alınmasıyla öğretmen ihtiyacı giderilmeye çalışılmaktadır.

Bu noktada YÖK genel kurulunun kararı ile beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümündeki ve pedagojik formasyon sertifikası almaya hak kazanan rekreasyon, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin oluşturulacakları pedagojik formasyona yönelik metaforlar beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik algılarının belirlenmesi yönünde önemlidir. Yıldırım ve Şimşek (2006)’e göre metafor, sözcüklerin birtakım benzerlikler içerisinde diğer başka anlamlarla ilişki kurup kişilerde derin sembolik anımsanmalar yaratmasıdır. Ayrıca metaforlar anlamsız gibi görünen nesnel gerçeklikten belirli yorumlar yoluyla anlamlar çıkarmaya ve “bilmeye” de olanak sağlar. Lakoff ve Johnson’a (2005) göre, metaforun özü bir tür şeyi başka bir tür şeye göre anlamak ve tecrübe etmektir. Başka bir ifade ile bir olguyu başka bir şeye benzeterek açıklamaktır. Kişi, sahip olduğu yeteneği, alışkanlıkları, kelime dağarcığına ve sosyal hayatındaki deneyimlerine metaforları yorumlar. Bu perspektiften bakıldığında eğitim ortamlarında kullanılan metaforların çok önemli görevleri vardır. Metaforlar yardımıyla eğitim alanında anlaşılması zor olan konular, kavramlar ve tutumlar daha kolay şekilde ifade etmede kullanılabilir. Ülkemizde beden eğitimi öğretmenleri yetiştirilmesi spor bilimleri fakültelerinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünden mezun olan öğrencilerin ve rekreasyon, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği bölümlerinden mezun olan öğrencilerin pedagojik formasyon almasıyla sağlanmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencileri 4 yıllık eğitimlerinin başından sonuna dek öğretmen olacak şekilde formasyon derslerini belirli bir düzen içinde görmektedirler.

Rekreasyon, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği bölümlerinden mezun olan öğrenciler ise, üniversite eğitimleri boyunca kendi alanlarına yönelik dersler alıp, bir dönemlik sertifika programı ile pedagojik formasyon sertifikası alarak beden eğitimi öğretmeni olmaya hak kazanmaktadırlar. Bu iki farklı sistemde eğitim alan beden eğitimi öğretmeni adaylarının hangisinin mesleği daha çok severek yapacağı, yeterlilik durumları, mesleğe yönelik algı ve düşünceleri eğitim sistemimiz için önemlidir. Bu bağlamda mevcut çalışmanın amacı, farklı eğitim sistemlerinde yetişen spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği bölümlerine verilen pedagojik formasyona yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla karşılaştırmaktır. Araştırmada, katılımcıların bireysel algılarını, deneyimlerini ve bakış açılarını doğrudan öğrenmek, konu ile ilgili derinlemesine ve ayrıntılı veri toplamak amacıyla nitel araştırma deseni kullanılmıştır. 2016-2017 öğretim yılında Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi rekreasyon, spor yöneticiliği, antrenörlük eğitimi, beden eğitimi ve spor öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerden gönüllü olanlar katılmıştır. Bu bağlamda, toplam 310 öğrenciye ulaşılmıştır.

Araştırmanın verileri 2017 Şubat ayında yarı yapılandırılmış iki metafor formu kullanılarak toplanmış ardından içerik analizine tabi tutulmuştur. Analizler sonucunda, rekreasyon, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinden aldıkları pedagojik formasyon kavramına yönelik ve beden eğitimi spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinden diğer bölümlere verilen pedagojik formasyon kavramına yönelik “Olumlu İmgeler”, “Olumsuz İmgeler” ve “Etkisiz İmgeler” olmak üzere 3 tema elde edilmiştir.

SB438

CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN EĞİTİMDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

¹*Serhat TURAN*, ²*Fikret RAMAZANOĞLU*, ²*İlimdar YALÇIN*

¹*Milli Eğitim Bakanlığı*

²*Sakarya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı*

GİRİŞ ve AMAÇ: Eğitim bireyin kendi yaşantısı yoluyla istendik davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Beden eğitimi ise bireylerin sosyal, zihinsel, fiziksel ve motor gelişimi amacıyla daha çok fiziksel olarak yapılan uygulamalardır. Çalışmanın amacı cumhuriyetten günümüze beden eğitimi ve sporun eğitimdeki yeri ve önemini incelemektir.

YÖNTEM: Çalışmada veriler tarama yoluyla elde edilmiştir. Cumhuriyet ile birlikte beden eğitimi ve spora verilen önemin arttığı ve üniversiteler dışında bütün eğitim-öğretim kurumlarında beden eğitiminin zorunlu olarak uygulandığı görülmektedir. Beden eğitimi ile birlikte askerlik dersinin de uygulamaya konulmuş olması dinç ve kuvvetli bireyler yetiştirilmesinin amaçlandığını göstermektedir. Bu dönemde 'Beden Terbiye Şubesi'nin açılması ile beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesinin ilk adımlarının atıldığı göze çarpmaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Cumhuriyetle birlikte önem kazanan beden eğitimi zaman içerisinde eski önemini kaybetmiştir. Beden eğitimi ve sporda belirlenen amaçlara ulaşmak için beden eğitiminin azalan ders saatlerinin artırılması ve eski önemine kavuşması gerekmektedir. Okul çağındaki nüfusun fazla olması, sağlıklı ve özellikle sportif olarak başarılı bir nesil yetişmesi açısından okullarda beden eğitiminin daha yoğun olarak uygulanması önerilmektedir.

BASKETBOL ÜNİTESİNDE TAKTİK OYUN YAKLAŞIMININ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞSEL, DUYUŞSAL VE PSİKOMOTOR ERİŞİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ

¹Burak GÜNEŞ, ²Erdoğan YIMAZ

¹Milli Eğitim Bakanlığı Betül Can Anadolu Lisesi, Ankara

²Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara

GİRİŞ ve AMAÇ: Oyun öğretimi beden eğitimi programının önemli bir parçasıdır. Geleneksel yaklaşımda oyun öğretimi, tekniği geliştirmesine rağmen, öğrenciler oyun içerisinde kendi önemlerini kavramadan önce becerileri öğrendikleri için eleştirilmiştir. Ancak taktik oyun yaklaşımı kullanıldığında, öğrenciler pratik durumları ya da oyun içerisinde içeriği bir beceriyle ilişkilendirmeyi görebilmektedirler. Ankara İli Çankaya İlçesinde bulunan bir lisede 9. Sınıf öğrencileri üzerinde yürütülen bu çalışmanın amacı, taktik oyun yaklaşımı ile işlenen beden eğitimi dersi basketbol ünitesinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor ve oyun performansı erişiş düzeylerine etkisini incelemektir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmada deneysel modellerden kontrol gruplu ön-son test model kullanılmıştır. Araştırmada altı sınıf arasından yansız atama yoluyla bir sınıf taktik oyun yaklaşımının uygulanacağı deney grubu, diğer bir sınıf ise geleneksel yaklaşımın uygulanacağı kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney gurubu, 30 öğrenciden (17 kız-13 erkek), kontrol gurubu, 31 öğrenciden (17 Kız 14 erkek) oluşmaktadır. Araştırmada ölçümler basketbol başarı testi, beden eğitimi ve spor tutum ölçeği, her bir beceriye ait gözlem formu ve oyun performansı değerlendirme ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. İstatistiksel işlemlerde anlamlılık değeri 0,05 olarak alınmıştır. Deney ve kontrol gruplarının; bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve oyun performansı alanlarında ön test ve son test puanları arasındaki farkı belirlemek için Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi, grupların bilişsel, duyuşsal, psiko-motor ve oyun performansı erişiş düzeylerini karşılaştırmak için Mann Whitney U Testi ise kullanılmıştır.

SONUÇ: Araştırma bulgularına göre, deney ve kontrol grupları bilişsel ve psikomotor alanda ön ve son test puanlarına göre kendi içlerinde son testler lehine anlamlı bir fark elde edilirken, duyuşsal alanda anlamlı bir fark elde edilememiştir. Oyun performansı ön ve son test puanlarına göre deney grubunda; karar verme, beceri uygulama, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı bileşenlerinde son testler lehine anlamlı bir fark elde edilmiştir. Kontrol grubunda ön ve son test puanlarına göre, karar verme, beceri uygulama ve oyun performansı bileşenlerinde son testler lehine anlamlı bir fark elde edilirken, destekleme ve oyuna katılım bileşenlerinde anlamlı bir fark elde edilememiştir. Deney ve kontrol gruplarının bilişsel, duyuşsal, psikomotor alan erişiş düzeyleri karşılaştırıldığında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Oyun performansı erişiş düzeylerinde ise karar verme, destekleme, katılım, oyun performansı bileşenlerinde deney grubu lehine anlamlı bir fark elde edilirken, beceri uygulama bileşeninde anlamlı bir fark elde edilememiştir.

TARTIŞMA: Araştırmanın bilişsel alana yönelik bulguları kullanılan yöntemlerin bilişsel alanı benzer düzeyde olumlu olarak geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Literatürdeki araştırmalarda bilişsel alandaki gelişimi ölçmek için kullanılan ölçme araçlarının farklılıklar içermesi, bazı çalışmalarda verilerin nitel olarak elde edilmesi veya sadece taktiksel bilginin ölçülmesi bu çalışmanın yapılan bazı çalışmalar farklılıklar göstermesine neden olmuş olabilir. Araştırma sonuçları yöntemlerin, beden eğitimi ve spor tutumunda bir değişiklik meydana getirmediğini ortaya koymaktadır. Yöntemlerin 6 hafta gibi bir süre uygulanmış olması sonuçların benzerlik göstermesine neden olmuş olabilir. Araştırmanın psikomotor alana yönelik bulguları, basketbol becerilerinin geliştirmesinde yöntemlerin benzer düzeyde olumlu etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Olumlu bir öğrenme ortamı oluşturulduğunda her iki yöntem de öğrencilerin psikomotor becerilerini geliştirebilir. Araştırmanın oyun performansına yönelik bulguları taktik oyun yaklaşımının oyun performansını geleneksel yaklaşıma göre anlamlı bir şekilde daha iyi geliştirdiğini göstermektedir. Geleneksel yaklaşım derslerinde öğrencilerin çok fazla oyun oynama imkanı bulamamaları ve taktik oyun yaklaşımı derslerinde öğrencilerin oyuna yönelik uygulamalar deneyimlemeleri bu sonucun ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir.

SB444

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ (ABD)'NİN EĞİTİM SİSTEMİNDE SPORCU ÖĞRENCİLER

¹Sabri ÖZÇAKIR, ²Uğur SÖNMEZOĞLU

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bolu

²Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli

GİRİŞ: ABD'de değişik spor dallarını aynı çatı altında toplayan şemsiye bir spor yönetimi teşkilatı bulunmamaktadır. Lise, üniversite ve profesyonel ligler temel spor faaliyetlerini gerçekleştiren kurumlar olarak yerini almakta, okullar eğitimsel sorumluluklarının yanı sıra çocuklar ve gençler için sporu organize etme sorumluluğu bulunan örgütler olarak görülmektedir (Gems and Pfister, 2009, 155-173). Lise seviyesindeki spor müsabakaları her eyalette yer alan spor birlikleri (örn. Arizona Interscholastic Association) tarafından organize edilmektedir (URL 1). ABD'de yüksek öğrenim, spor müsabakalarına verdiği katkı nedeniyle eşsiz bir sisteme sahiptir (Davies, 2012, 41). ABD kolej ve üniversitelerinde 19. yüzyılda başlayan spor programları Amerikan toplumunun önemli bir parçası olarak günümüze kadar gelişerek devam etmiştir (McClellan et al., 2012, 3). Türkiye'de de spor Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ağırlıklı olarak eğitim sisteminden ayrı olarak spor kulüpleri aracılığıyla yürütülmektedir. Üniversitede öğrenim gören sporcular spor kariyerleri adına amatör ve profesyonel spor kulüplerini tercih ettiklerinden üniversiteler arasında gerçekleştirilen spor müsabakalarının rekabet düzeyi kulüp takımlarının altında kalmaktadır.

Türkiye'de öğrenciler eğitim ve spor kariyerlerinin birlikte sürdürülmesinde bir takım güçlükler yaşamaktadır. Ancak ABD'de lise ve üniversitelerde spor yapan yetenekli sporculara her iki kariyeri birlikte devam ettirebilmeleri adına birçok fırsat sunulmaktadır. Bu araştırmada ABD eğitim sisteminin lise ve üniversitelerde sporcu öğrenciler için nasıl düzenlendiğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

YÖNTEM: Araştırmanın çalışma grubunu ABD'nin Kaliforniya eyaletinde lise ve üniversitelerde spor ile ilgili sistem içerisinde yer alan 13 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada açık uçlu ve yarı yapılandırılmış bir soru formu oluşturularak kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır.

BULGULAR: Araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda katılımcıların ifadelerinden yola çıkılarak, sporcu öğrencilere sunulan fırsatlar, Amerikan eğitiminin olimpik sporcu yetiştirilmesindeki rolü, sporcu öğrencilerin sorunları, sporcu öğrenci olmanın kazanımları, spor bursunu sürdürebilme kriterleri ve spor bursu sistemindeki sorunlar olmak üzere altı tema elde edilmiştir. Bu temalar ve kodlara ilişkin bilgiler Tablo 1'de gösterildiği gibidir.

Tablo 1. Katılımcı görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgular

Temalar	Kodlar
Özel ders imkanı Antrenörlerin yönlendirmesi ve desteği Sporcu öğrencilere burs imkanı sağlanması Öğrencilerin akademik danışmana sahip olması Mezuniyet sonrasında sporculara destek Üniversitede eğitim alma imkanı	Fırsatlar
Olimpiyat komitesi ile üniversiteler arasındaki işbirliği Olimpik sporcu yetiştirilmesindeki rolün eğitim sisteminden spor kulüplerine kayması Kolej ligi (NCAA) sisteminin olumlu etkisi	Olimpik sporcu yetiştirilmesinde Amerikan eğitiminin rolü
Zaman yönetimi Finansal zorluklar Sakatlık riski	Sporcu öğrencilerin sorunları
Yaşam becerilerini öğrenme Takım uyumu Sağlıklı olma Rekabetçi olma Liderlik becerisi Arkadaşlık kurma İçsel motivasyon İş etiği Zaman yönetimi Disiplin Okulda tanınırlık Burs imkanı Yeni yerler görme imkanı	Sporcu öğrenciliğin kazanımları
Akademik yeterliliğin sağlanması Antrenörün görüşü Davranışlarından sorumlu olma Sağlıklı olma Ulusal Kolej Spor Birliği (NCAA) kurallarını bilme	Spor bursunu sürdürebilme kriterleri
Sporcu öğrencilere nakit para ödenmemesi Bazı sporcu öğrencilere etik dışı/el altından paralar ödenmesi Branşa göre burs sayısının sınırlandırılması Burs sürelerinde üniversiteler arasında farklılık olması	Spor bursu sistemindeki sorunlar

SONUÇ: Elde edilen verilere göre ABD eğitim sisteminde sporcu öğrencilere burs imkanı, akademik danışmanlık gibi fırsatlar sunulduğu ve ABD eğitim sisteminin olimpik sporcu yetiştirilmesinde etkin bir rol oynadığı ortaya çıkmıştır. Sporcu öğrencilerin liderlik becerisi, zaman yönetimi, disiplin gibi kazanımlar elde ettikleri; sporcu öğrencilerin aldıkları spor bursunun akademik yeterlilik, antrenör görüşü gibi etmenlere bağlı olarak sürdürülebildiği de görülmektedir. Finansal zorluklar ve sakatlık riski sporcu öğrencilerin karşılaştıkları sorunlardandır. Sporcu öğrencilere nakit para ödenmemesi ve branşa göre burs sayısının sınırlandırılması ise spor bursu sisteminde ortaya çıkan sorunlar arasındadır. Sonuç olarak ABD’de lise ve üniversite seviyesindeki başarılı sporcular ödüllendirilmekte ve kendilerine bazı fırsatlar sunulmaktadır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde ABD’nin ise, lise ve üniversitelerde oluşturduğu dengeli bir yapı ile gençlere daha sağlıklı bir ortam ve realist bir yaklaşım sunduğu ifade edilebilir. Türkiye ve ABD’nin eğitim ve spor sisteminin kendine özgü iç dinamikleri olsa da Amerikan sisteminin olumlu yönleri Türkiye açısından değerlendirilebilir.

SB452

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEĞE YÖNELİK DAVRANIŞ VE YAŞANTI MODELLERİNİN İNCELENMESİ

¹Ramazan TAŞÇIOĞLU, ²Melih BALYAN

¹Anadolu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü, ESKİŞEHİR, TÜRKİYE

²Ege Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü, İZMİR, TÜRKİYE

GİRİŞ ve AMAÇ: Eğitimin yürütücüsü öğretmenler, en değerli ve en önemli kaynaklar olarak okulların merkezindedirler. Bu nedenle de ülkeler, öğretmenlerinin bilgi ve becerilerini geliştirme, onları seçme ve istihdam etme konuları üzerine odaklanmakta ve bu konuyu öncelikleri arasında değerlendirmektedirler. Bu çalışmanın amacı, eğitimde insan kaynağının büyük bölümünü oluşturan öğretmenlerin kalitesini ve verimini tespit etmek için beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleğe yönelik davranış ve yaşantı modellerini belirlemek ve farklı değişkenler açısından incelemektir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Çalışmaya 2012-2013 eğitim-öğretim yılında İzmir’de görev yapan 98’i (%54.7) erkek, 81’i (%45.3) kadın öğretmenden oluşan 179 beden eğitimi ve spor öğretmeni katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Gençler ve arkadaşları (2010) tarafından uyarlanan “Mesleğe Yönelik Davranış ve Yaşantı Modelleri Ölçeği” (MEDYAM) ve alan yazın taraması yapılarak araştırmacılar tarafından oluşturulan demografik form kullanılmıştır. Elde edilen veriler güvenilirlik analizi, tanımlayıcı analiz, ki-kare testi, bağımsız örneklem t testi ve Pearson korelasyon katsayısı ile değerlendirilmiştir.

SONUÇ: Çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin 91’i (%50.8) Tip G (Güzel Sağlık), 33’ü (%18.4) Tip S (Sakinmacı Davranış), 45’i (%25.1) Risk Tip A (Aşırı Bağlılık) ve 10’u (%5.6) Risk Tip B (Burnout-Tükenmişlik) davranış ve yaşantı modelindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin MEDYAM boyutları cinsiyete, medeni duruma ve çalıştığı kurum türüne göre anlamlı farklılıklar gösterirken; yaşa ve mesleki deneyime göre de anlamlı ilişkilere sahiptir. Tartışma: İncelenen bağımsız değişkenler açısından birbirine yakın sonuçlara ulaşılması, çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki yüklerden ve sorumluluklardan benzer etkilendiğini göstermektedir. Davranış ve yaşantı modelleri açısından yapılan değerlendirmede ise risk modellerinde tespit edilen düşük oranlar, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin stresle başa çıkabilmede bireysel stratejiler arasında yer alan egzersiz davranışını alışkanlık haline getirmelerinden kaynaklanmış olabilir.

Bu bildiri, Melih Balyan danışmanlığında yürütülen Ramazan Taşçıoğlu’na ait “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Davranış ve Yaşantı Modellerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (İzmir İli Örneği)” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmeni; MEDYAM; tükenmişlik

PROFESYONEL FUTBOLCULARIN EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

¹Hasan AKA, ²Hasan AKA, ¹Tamer Sökmen, ¹Belgin GÖKYÜREK

¹Gazi Üniversitesi, Ankara

²Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara

GİRİŞ: Günümüzde eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası haline gelen sporun; çocuklarda yardımlaşma ve birlikte çalışma özelliklerinin kazandırılmasında etkisi olmaktadır (Balcıoğlu, 2003). Yardımlaşma denildiğinde ilk akla gelen unsurlardan birisi de empatidir. Empati kısaca kişinin kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamasıdır (Dökmen, 2006).

AMAÇ: Bu araştırmanın amacı profesyonel futbolcuların empati beceri düzeylerinin belirlenmesidir. Gereç ve Yöntem: Bu çalışmada Davis'in geliştirdiği, Engeler'in Türkçeye çevirdiği Kişilerarası Tepkisellik İndeksi (Interpersonal Reactivity Index: IRI) kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 400 Türk profesyonel futbolcu oluşturmaktayken, örneklem grubunu da tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilmiş 84 profesyonel futbolcu oluşturmaktadır.

SONUÇ: Sonuçlara bakıldığında; futbolcuların empati ölçeğinin alt boyutları olan fantezi, empatik düşünce ve perspektif alma alt boyutları açısından incelendiğinde futbolcuların kendilerini "oldukça" tanımladığını belirtmektedirler. Elde edilen bulgular futbolcuların empati düzeylerinin artırılması gerektiğini göstermektedir. Özellikle spor ahlakına uygun davranışları geliştiren empatinin, sporculara bir beceri olarak kazandırılması gerekmektedir. Empatinin, sporcularda alt yapı eğitimi ile birlikte değerlendirilerek erken yaşlardan itibaren, sistemli bir eğitim programıyla geliştirilebileceği düşünülmektedir. Özellikle futbol gibi takım sporlarında sporcuların kendi takım arkadaşlarıyla ve rakip takım oyuncularıyla iletişimlerinin ve ilişkilerinin geliştirilebilmesi açısından da empati becerisi önem taşımaktadır.

TARTIŞMA: Literatür incelendiğinde Sortullu, Yüksel ve Şakar'ın 2011 yılında yapmış oldukları araştırma kapsamında eğitim programları ile empatinin arttığı sonucuna varılmıştır. Yılmaz ve Akyel'in (2008) Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Empatik Eğilim Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi isimli araştırmalarında beden eğitimi öğretmen adaylarının empatik eğilim puanlarının iyi düzeyde olduğu ve incelenen değişkenlere göre (cinsiyet, sınıf, yaş, sporla uğraşma düzeyi) farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Rehber'in (2007) yapmış olduğu çalışmada empatik eğilim düzeyi düşük olan öğrencilerin saldırganlık davranışları empatik eğilim düzeyi yüksek olanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte empatik eğilim düzeyi yüksek olan öğrencilerin problem çözme davranışlarının, empatik eğilim düzeyi düşük olanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre hem empatik eğilim düzeylerinin hem de problem çözme davranış düzeylerinin yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Empatik eğilime yönelik araştırmalar oldukça kısıtlı olmakla beraber, empatiye yönelik yapılmış araştırmalar alan yazında yerini almaktadır (Güney, 2009; Öztürk ve arkadaşları, 2004; Soenaryo, 2015; Tutuk, Al ve Doğan, 2002; Vandenberghe, 2002).

SB515

BAZI İSLAMİ ÜLKELERDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME: TÜRKİYE, AZERBAYCAN VE İRAN ÖRNEĞİ

²Maliheh Movassagh BEHESTANI, ¹Mehmet GÜÇLÜ

¹Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara

²Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

GİRİŞ ve AMAÇ: Nitelikli bireylerin nitelikli toplumları oluşturmaktadır. Bowen (1997) eğitimin, bir ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınmasını sağlayan insan gücünü hazırlayan araç olarak, gün geçtikçe ekonominin temel yatırımı haline geldiğini belirtmiştir. Bu bağlamda, eğitim kurumlarının görevleri de hem değişmekte, hem de zorlaşmaktadır. Son yıllarda tüm ülkeler, eğitim sistemlerini ve öğretmen yetiştirme politikalarını sorgulamaya başlamışlardır (Özyar, 2001). Eğitim sistemlerin içerisinde önemli yere sahip beden eğitimi ve spor derslerinin ve öğretmenleri yetiştirmede kullanılan programlarında sorgulanmasını gerekli kılmaktadır. Bu gereklilikten yola çıkarak bu çalışmanın amacı Bu araştırmada, Türkiye, İran ve Azerbaycan gibi bazı İslami ülkelerde uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programlarının (BESÖYP) karşılaştırılıp değerlendirilmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Araştırmada tarama modeli altında belgesel tarama deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, Türkiye, İran ve Azerbaycan'da beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların programları oluşturmuştur. Üç ülkede de sadece tek bir program uygulandığı için örneklem almaya ihtiyaç kalmamıştır. Bu kapsamda ulaşılabilen tez çalışmaları, makaleler, resmi gazeteler, yönergeler, kılavuzlar, kitaplar, resmi program ve mevzuatlar verileri oluşturmaktadır. Programların ayrıntılı incelenmesinden sonra ilgili veriler tablolastırılmış ve son olarak da ülkelere ait elde edilen veriler üzerinde bir karşılaştırma yapılarak ülkelerin BESÖPY benzer ve farklı yönleri değerlendirilerek gerekli öneriler sunulmuştur.

SONUÇ: Araştırma sonucunda, incelen üç ülkede öğretmenlik meslek bilgisi, genel kültür ve alan bilgisi derslerinden oluşan beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının 8 yarıyıldan oluştuğu görülmüştür. Ancak Türkiye'de bir yarıyıl 14 hafta Azerbaycan'da 15, İran'da ise 16 haftadan oluşmaktadır. Türkiye'de BESÖYP yaklaşık %13'ünü seçmeli dersler oluştururken, İran ve Azerbaycan'da seçmeli derslere yer verilmediği görülmüştür. Türkiye'de beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının toplam 60 dersten 158 krediyi, İran'da 77 dersten 154 kredi ve Azerbaycan'da 65 dersten 232 kredi tamamlanmak zorundadır. Teorik derslere bakıldığında ise en düşük teorik saatin Azerbaycan'da verildiği görülmüştür. Uygulamalı dersler açısından ise İran ve Azerbaycan'da uygulamalı derslere ağırlık verildiği ve İran'da Türkiye'nin iki katı, Azerbaycan'da ise iki buçuk katı olduğu görülmüştür. Ayrıca üç ülkede en büyük payı alan bilgisi derslerinin ve en düşük paya genel kültür dersleri sahiptir. İran buna karşılık öğretmenlik meslek bilgisine Türkiye ve Azerbaycan'a göre daha fazla pay ayırmıştır. Türkiye, İran ve Azerbaycan'da ortak isme ve içeriğe sahip birçok dersin olduğu bununla birlikte İran'da "Yüce İslam Tarihi ve Yorumlar", "İslami Düşünceler" ve "Doğum Kontrolü Yöntemi", Azerbaycan'da ise "Sosyoloji", "İktisat", "Psikoloji" ile "Matematik ve Fizik" gibi bazı derslerin Türkiye'de programı içinde yer almadığı görülmüştür.

TARTIŞMA: Sonuçlara bakıldığında zorunlu derslerin üç ülkede de çok yoğun olduğu görülmektedir. Harmandar (2008) öğretim elemanı ve tesis yetersizliği olan üniversiteler için bir dezavantaj yaratabileceği ifade edilmiştir. Uygulamalı derslere bakıldığında İran'da Türkiye'nin iki katı, Azerbaycan'da ise iki buçuk katı olduğu görülmüştür. BESÖYP yapısı gereği uygulamalı dersleri bünyesinde yoğun bir şekilde barındırması doğaldır ve avantaj sağlamaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, BESÖYP üniversitelerin genel kültür derslerine, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerine göre daha az yer verdikleri görülmüştür. Üç ülkenin benzer isme ve içeriğe sahip derslerinin dışında ülkelerin sahip oldukları inanç ve bazı özelliklere göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği yetiştirme programlarında yer alan dersleri şekillendirdikleri görülmüştür.

SB579

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇ, YÖNTEM VE YAKLAŞIMLARINI KULLANMA VE ÖNEMSEME DÜZEYLERİ

Mehmet ASMA, Mümine SOYTÜRK, Tarık BALCI, Diyar Kaya SAYLAM, Naci KALKAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa

GİRİŞ: Son yıllarda, ölçme değerlendirme öğrenci katılımına önem veren araştırmaların sayısı günden güne artmaktadır (Davies, 2003; Evans ve ark., 2005; Ibabe ve Jauregizar, 2010; Kirby ve Downs, 2007; Taras, 2008). Biggs'e göre (1999), öğrenci merkezli eğitim açısından, ölçme değerlendirme uygulamaları, diğer unsurlara kıyasla daha merkezi bir öneme sahiptir. Ancak, özellikle de beden eğitimi alanında, ölçme değerlendirme uygulamaları, en problemlili konuların başında gelmektedir (Lo'pez-Pastor ve ark., 2012). Lo'pez-Pastor ve ark.'na göre (2013), ölçme değerlendirme alanında yaşanan ilerlemelere ve ortaya çıkan modern yaklaşımlara (alternatif, otantik vb.) rağmen, bu yaklaşımlar beden eğitimi derslerinde yeterince kullanılmamaktadır.

Araştırmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin, yapılandırmacı yaklaşımın vazgeçilmez bir unsuru olan alternatif ölçme değerlendirme araçlarının önemine inanmakla birlikte (Catalá'n ve Kirk, 2016), derslerinde bunları nasıl işe koşacakları hususunda, hem teori hem de uygulama açısından yeterli donanıma sahip olmadıklarını göstermektedir (Redelius ve Hay, 2012). Ayrıca, ilgili alan yazında, sonuca yönelik, fitness bileşenlerine odaklı ya da izole edilmiş becerilerin değerlendirilmesi şeklinde cereyan eden geleneksel ölçme değerlendirme yaklaşımlarının, beden eğitimi derslerinde daha yaygın olarak kullanıldığı görüşünü destekleyen bir çok araştırma mevcuttur (Borghouts ve ark., 2016; Hay ve Penney, 2013; Lo'pez-Pastor ve ark. 2013; Lorente-Catalá'n ve Kirk, 2014; Penney ve ark, 2009). Stewart-Stanec'e göre (2009), beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeye ilgili düşünce, inanç ve alışkanlıklarının belirlenmesi, sorunun daha iyi anlaşılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu düşünceden hareketle araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirme araç, yöntem ve yaklaşımlarını önemseme ve kullanma düzeylerinin incelenmesidir.

YÖNTEM: Araştırma, betimleyici desende gerçekleştirilmiştir. Verilerin elde edilmesinde, olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden, küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini oluşturan Manisa ve İzmir ilinde görev yapan öğretmenlerden, ulaşılabilirlik ve gönüllülük ölçütüne göre seçilen 273 öğretmen (özel n=109, devlet n=164) araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Balcı ve Tekkaya (2000) tarafından geliştirilen "Ölçme Değerlendirme Araç, Yöntem ve Tekniklerini Kullanma ve Önemsese Düzeyleri Ölçeği" kullanılmıştır. Veri analizinde, bağımsız gruplar için t test ve tek örneklem ANOVA testi kullanılmıştır.

BULGULAR: Öğretmenlerin ölçme değerlendirme araçlarını kullanım sıklığı ve önemseme düzeyi açısından, en fazla "gözlem" in, en az ise V-diyagramının ön plana çıktığı görülmüştür. Ölçme değerlendirme araçlarını kullanmada cinsiyet açısından hem kullanma sıklığı ($t(271)=0.716, p=0.474$) hem de önemseme düzeyi ($t(271)=1.329, p=0.185$) açısından anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Yaş değişkenine göre ölçme araçlarını kullanma sıklığında fark yokken, önemseme düzeyinin ($F(2,270)=4.531, p=0.012$) 20-29 yaş grubunda, 40 yaş ve üstü yaş grubuna göre farklı olduğu görülmüştür. Öğretmenlik deneyimlerinin yıl bakımından, okul türüne göre analizinde, ölçme araçlarını kullanma ve önemseme düzeyi açısından farklılık bulunmamıştır. Okul kademesi olarak ortaokulda görev yapanlar ile lisede görev yapanlar arasında, hem ölçme araçlarını kullanma sıklığı ($t(271)=2.210, 0.028$) hem de ölçme araçlarını önemseme düzeyi ($t(271)=2.081, p=0.038$) açısından farklılık bulunmuştur.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Veriler, öğretmenlerin alışık oldukları geleneksel ölçme değerlendirme araçlarını derslerinde daha çok önemsedikleri ve kullandıklarını ortaya koymaktadır. Bu durum ilgili alan yazın ile örtüşmektedir. Öğretmenlerin tercih ettikleri ölçme değerlendirme yaklaşımları, onların genel eğitim anlayışları hakkında önemli ipuçları vermektedir. Bu bulgulardan hareketle, özellikle öğretmen yetiştiren kişi ve kurumların, programlarını, ölçme değerlendirme yaklaşımları açısından, süreç temelli ve uygulamaya dönük şekilde revize etmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ OLASI BENLİKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Mehmet ASMA, Mümine SOYTÜRK, Figen YILMAN, Naci KALKAN, Diyar Kaya SAYLAM

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa

GİRİŞ: Olası benlikler kişinin mevcut ve geleceğe yönelik hedeflerini ya da gelecekteki olasılıklarını temsil eder. Belirgin olası benlikler, kişiye geleceğe yönelik hedeflere ulaşmak için, öz-düzenlemelerini yerine getirme konusunda rehberlik etmektedir (Oyserman ve James, 2008). Bu bağlamda olası benlikler, bireylerin davranışlarını kontrol etmelerini ve yönlendirmelerini sağlayan motivasyon kaynaklarıdır (Markus ve Nurius, 1986). Alan yazında, beklenen olası benlik, bireyin gerçekçi olarak başarabileceğini düşündüğü benlik olarak tanımlanmaktayken; korkulan olası benlik ise bireyin gelecekte olmaktan korktuğu ve engellemek istediği benliği ifade etmektedir. Bu açıdan bakıldığında, gelecekteki davranışların işaretçileri olmakla birlikte olası benlikler, benliğin şimdiki görünümüne yönelik değerlendirme ve yorum yapma olanağı sağlar (Markus ve Nurius, 1986). Öğretmen mesleki kimliği, öğretmen gelişiminin asla durmayacağı ve yaşam boyu devam edeceği görüşüne bağlı olarak, öğretmenin yaşadığı deneyimleri sürekli yeniden yorumladığı bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Beijaard, ve ark., 2004). Birçok araştırmacı öğretmenlerin mesleki kimliklerinin güçlendirilmesinin onların etkinliğini ve motivasyonunu arttıracığı; görüşündedir. (Beauchamp ve Thomas, 2009; Hoban, 2007; Olsen, 2008). Hamilton ve Pinnegar (2001), öğretmen yetiştiricilerin, öğrencilerinin kim olduğu, ne bildikleri, inançları ve taşıdıkları deneyim ve yetenekleri bilme konusuna son derece önem vermeleri gerektiğini ancak öğretmen eğitiminde bu konunun göz ardı edildiğini belirtmektedir. Bu düşüncelerden hareketle araştırmanın amacı, beden eğitimi ve diğer son sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olası ve korkulan benlikler açısından incelenmesidir.

YÖNTEM: Araştırma, tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin elde edilmesinde, olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden, küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla, araştırmanın evrenini oluşturan Manisa ve İzmir’de yer alan devlet üniversitelerinde beden eğitimi öğretmenliği (n=103) ve diğer öğretmenlik programlarında öğrenim gören (n=86), ulaşılabilirlik ve gönüllülük esasına göre dâhil edilen toplam 189 öğretmen adayı araştırmanın örnekleimidir. Veri toplamada Hamman ve ark. (2013) tarafından geliştirilen; Tatlı Dalioğlu ve Adıgüzel (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan, “Öğretmen Adayları Olası Benlikler Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde Spearman's rho ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.

BULGULAR: Öğretmen adaylarının “beklenen olası benlikleri” ve “korkulan olası benlikleri” arasında ve alt boyutlarında $p < 0.01$ düzeyinde, $r = .210$ ve $r = .943$ arasında değişen pozitif ve anlamlı ilişki saptanmıştır. Cinsiyet faktörü açısından herhangi bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Beden eğitimi öğretmen adayları diğer öğretmen adaylarından beklenen olası öğretmen benliği ($p = 0.027$) toplam puanında, alt ölçeği olan “öğrenmeyi öğrenme” ($p = 0.003$) bakımından, korkulan olası öğretmen benliği ($p = 0.002$) toplam puanında, alt boyutları olan “yaratıcı olmayan öğretim” ($p = 0.016$), “yetersiz sınıf yönetimi” ($p = 0.002$) ve “ilgisiz bir öğretmen olma” ($p = 0.003$) açısından farklı bulunmuştur. Öğretmenliğe kişiliklerinin uygunluğu bakımından beklenen olası öğretmen benlikleri toplam puanı ve alt ölçekleri olan profesyonellik ve öğretmeyi öğrenmede, korkulan olası benlik toplam puanında ve “yaratıcı olmayan öğretim” ve “ilgisiz bir öğretmen olma” alt boyutlarında farklı bulunmuştur ($p < 0.05$). Öğretmen olmaya hazır hissedenler ile hissetmeyenler hem beklenen hem de korkulan olası benlik toplam puanlarında ve her ikisinin tüm alt boyutlarında farklı bulunmuştur. Kendini öğretmen olmaya yeterli hissetme faktöründe, yeterli ve yetersiz hissedenlerin benlik ayrımında farklılık saptanmamıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Sonuçlar incelendiğinde, diğer bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmen adaylarına göre beklenen olası benlik değerlerinin düşük olduğu, öğretmenlik mesleğine ilişkin korkularının ise özellikle “yetersiz sınıf yönetimi” ve “ilgisiz öğretim” alt boyutunda yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Bu durumun, spor aracılığı ile kazanılabilen öz benlik gelişimine dayalı olabileceği düşünülmektedir.

SB595

APPLYING SPORTING ACTIVITIES ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA

Besa HAVZIU, Aferdita ILAZI-HOXHA, Rabije MURATI, Makfirete AMETI

University Of Tetova, Faculty Of Philosophy

ABSTRACT: Nowadays contemporary society should consider securing not only a quantitative but also a qualitative free time for young people. Therefore we believe that the educational dimensions of free time and its functions should be moving on relation with educational action through free time and for free time. Through free time is needed to develop a sense of its positive use. So that people will become cultural beneficiaries of free time which nowadays in the shape of “good and bad stuff” is being offered more and more in the market of the everyday life. This paper’s purpose and our views are directed towards resolving issues and dilemmas in terms of: how secondary school students realize their free time, how much do they apply sporting (physical) activities, does the time spent in realization of sporting activities represents a satisfaction for them, how and how much the secondary education affects the formation of culture for applying constructive sporting activities among students in their free time.

Contents for fulfilling of the free time of the students in secondary education are characterized by absence (lack) of adequate relevant information about the phenomenon that’s been researched in this paper. Because of this there are more general and specific reasons that impose the need for an active exploration of this problem. In the research were applied inductive method, deductive method, comparison and descriptive method through which have been completed: the description, explanation, comparison and generalization of the phenomena of the research subject. In accordance with the objectives that were set, in the research have been applied the techniques of surveying and interviewing. The initial approach on researching the satisfaction with the way on how the free time is being used, it’s been realized through the attitudes and opinions of secondary school students in terms of satisfaction with the way of how they use their free time.

The collected results reveal that the highest level of satisfaction surveyed students show on using free time passively through following of electronic media and resting (3.03), in the second place is through sports and recreational activities (3.01), and the lowest is by practicing of free non-binding social activities (1.80). Regarding the research of the way of using the free time among young people, the results show that the young people in Macedonia mostly their free time spent passively (average range 3.08) or in unorganized social activities (3.01) and at least they practice team sports (1.47), creative activities (1.47) and undesirable and adverse social activities. Whilst in terms of gender it showed that male representatives are more inclined on practicing sport and physical activities in their free time compared to females. The results should serve to identify and overcome the shortcomings of the way the free time is fulfilled and applying of sports and physical activities that have huge impact in the psycho-physical development of youth.

Keywords: free time, students from secondary education, secondary education, sports and physical activity, culture of using the free time.

ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ DERSİNİN TEORİK VE UYGULAMA BAŞARI İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Oğuzhan DALKIRAN, Mehmet ULAŞ, Cem Sinan ASLAN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Burdur

GİRİŞ: Beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programında yer alan özel öğretim yöntemleri dersi öğretmen adayı öğrencilerin mesleki yeterlikleri kapsamında önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmenlik çerçeve programında birbirini takip eden iki dönemde yer alan dersin içeriği çalışmanın yapıldığı öğretmenlik bölümünde; I kodlu ders beden eğitimi dersi öğretim programları, yapılandırmacı yaklaşım, öğretim stratejileri ve özel öğretim yöntemleri teorik konularından oluşurken, II kodlu ders ise; öğrencilerin teorik bilgilerini uygulamaya aktarabilme becerilerinden oluşmaktadır. Buradan hareketle; çalışmanın amacı, özel öğretim yöntemleri I ve II dersinde kazanılan teorik ve uygulama başarı ilişkisini incelemektir.

YÖNTEM: Çalışma verilerini, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören ve özel öğretim yöntemleri I ve II derslerini başarıyla tamamlayan 26 kadın, 45 erkek olmak üzere toplam 71 öğrenciye ait notlar oluşturmuştur. Derslere ait öğrenci notlarına ders sorumlusu öğretim elemanı akademik bilgi sisteminden ulaşılmıştır. Veriler normal dağılıma sahip olmadığından non-parametrik analizler uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler, öğrencilerin teorik ve uygulama başarılarının ilişkisi için spearman korelasyon analizi, karşılaştırılmasında ise “Wilcoxon işaretli sıralar testi” kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR ve SONUÇ: Verilerden elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin özel öğretim yöntemleri I dersindeki teorik başarıları ile özel öğretim yöntemleri II dersindeki uygulama başarıları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Wilcoxon işaretli sıralar testi sonucuna göre; teorik ve uygulama başarı notları arasında anlamlı bir farklılık olması da bir ilişkinin olmadığını sınavan bir diğer sonuç olmuştur.

Teorik ve uygulama başarıları cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin teorik ve uygulama başarıları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani uygulama notları lehinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın öğrencilerin teorik ve uygulama başarıları birbirine yakinken erkek öğrencilerin teorik başarılarına göre uygulama başarılarının daha yüksek olduğu ve farklılık gösterdiği söylenebilir.

SONUÇ OLARAK; her ne kadar özel öğretim yöntemleri I ve II dersleri birbirinin devamı niteliğinde olsa da teorik bilgiyi uygulama becerisine aktarmak farklı değişkenlere göre etkilenebilmektedir. Bu değişkenler arasında; liderlik, sosyal beceri, öz güven, kaygı kontrolü ve teorik bilginin uygulamaya aktarılma transfer becerisi olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Özel öğretim yöntemleri, teorik başarı, uygulama başarısı

SB615

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN İŞ STRESİ İLE İŞ-AİLE ÇATIŞMASI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)

¹Gamze Elif ADİLOĞULLARI, ²Hakkı ULUCAN, ³İlhan ADİLOĞULLARI, ²Enes BELTEKİN

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bayramiç Myo Spor Yönetimi Bölümü, Çanakkale

²Erciyes Üniversitesi, Besyo Spor Yöneticiliği Bölümü, Kayseri

³Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Besyo Spor Yöneticiliği Bölümü , Çanakkale

Çalışma, beden eğitimi öğretmenlerinin iş stresi ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma grubunu çalışmaya gönüllü katılım gösteren Kayseri İlinde devlet kurumlarında tam zamanlı çalışan 203 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. İş stresi verilerini elde etmek için House & Rizzo (1972) tarafından geliştirilen İş Stresi Ölçeği kullanılmıştır. İş-aile çatışması verilerini elde etmek için ise, Netemeyer ve diğerleri (1996) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe'ye Efeoğlu (2006) tarafından uygulanan İş-Aile Çatışması ölçeği kullanılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin iş stres düzeylerinin cinsiyet ve kurumda çalışma yılı değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Öğretmenlerin İş-aile çatışma düzeylerine bakıldığı zaman ise cinsiyet değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmazken kurumda çalışma yılı değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bununla birlikte beden eğitimi öğretmenlerinin iş stres düzeyleri ile iş-aile çatışması düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi Öğretmeni, iş stresi, iş aile çatışması